

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน”

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

วันที่ ๔-๖ กันยายน ๒๕๖๒

ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท (ศูนย์การค้าเซ็นทรัล รัชสิด) จังหวัดปทุมธานี

กรมป่าไม้ รักป่า
รักประชาชน

◆ สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายปทุมชน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเป้าหมายในการเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้นำเครือข่ายปทุมชนให้มีทักษะและความพร้อมพัฒนางานด้านปทุมชน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามบริบทของพระราชบัญญัติปทุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นประธาน คณะกรรมการเครือข่ายปทุมชนระดับจังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านปทุมชน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๓๐ คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๔ – ๖ กันยายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท (ศูนย์การค้าเซ็นทรัล รัชสิด) จังหวัดปทุมธานี โดยมีกิจกรรมหลักที่ดำเนินการ ดังนี้ กิจกรรมที่ ๑. การประกาศเจตนารมณ์ของเครือข่ายปทุมชน จากตัวแทน ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจร่วมกับภาครัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บริหาร และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน กิจกรรมที่ ๒. การบรรยาย ๓ หัวข้อ ได้แก่ ๑) การกีฬาพรวมกรมป่าไม้ ๒) การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายปทุมชน ๓) พระราชบัญญัติปทุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ กิจกรรมที่ ๓. ภาคการระดมความคิดเห็น เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายปทุมชนสู่การบริหารจัดการปทุมชนรูปแบบใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติปทุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ กิจกรรมที่ ๔. การเสวนา ประเด็น “เครือข่ายปทุมชนต้นแบบ” เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความสำเร็จ ความล้มเหลว และแรงกระตุ้นให้เกิดความสร้างสรรค์ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นต่างๆ ของผู้เข้าร่วมสัมมนา กิจกรรมที่ ๕. การมอบป้ายเครือข่ายปทุมชน ๖๘ จังหวัด เพื่อใช้ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรมต่างๆ ของเครือข่ายปทุมชน อันแสดงถึงความสามัคคีและความร่วมมือ ร่วมแรงใจของเครือข่ายปทุมชนในพื้นที่ ที่เห็นถึงความสำคัญในการร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน

การสัมมนาฯ ในครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มทักษะการบริหารจัดการปทุมชน ตามบริบทของพระราชบัญญัติปทุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีความพร้อมพัฒนางานด้านปทุมชน ขยายผลความสำเร็จในการบริหารจัดการปทุมชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการทำงาน ในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนาประเทศบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนต่อไป โดยผลความพึงพอใจของเครือข่ายปทุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายอย่างมีส่วนร่วมในครั้งนี้ อยู่ในระดับมากที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖

คำนำ

ด้วยสถานการณ์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง ต่อแนวทางการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของเครือข่ายภาคประชาชนในการมีส่วนร่วม ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน โดยมี เป้าหมายในการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ในรูปแบบการประสาน การทำงานในลักษณะเครือข่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความเข้มแข็ง การบริหารจัดการที่มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม ตลอดจนมีบทบาทในการติดตามเฝ้าระวังเกี่ยวกับการกระทำผิดด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

กรมป่าไม้ โดยสำนักจัดการป่าชุมชน จึงได้จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนา ศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้นำ เครือข่ายป่าชุมชนให้มีทักษะและความพร้อมในการพัฒนางานด้านป่าชุมชน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามบริบทของพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อเครือข่ายป่าชุมชนในจังหวัดตนเองและพื้นที่ข้างเคียง ตลอดจนมีต้นแบบขยายผลความสำเร็จไปสู่การ บริหารจัดการป่าชุมชนทั่วประเทศ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นประธาน คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับ จังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๓๐ คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๔ - ๖ กันยายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท (ศูนย์การค้าเซ็นทรัล รังสิต) จังหวัดปทุมธานี

กรมป่าไม้จึงได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนา ศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชนและเครือข่ายป่าชุมชนต่อไป

สำนักจัดการป่าชุมชน
กรมป่าไม้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่าย ป่าชุมชน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๑
พิธีเปิด	๔
บรรยายในหัวข้อ “ภารกิจภาพรวมกรมป่าไม้”	๖
บรรยายในหัวข้อ “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน”	๘
บรรยายในหัวข้อ “พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.๒๕๖๒”	๑๐
การระดมความคิดเห็น หัวข้อ “เครือข่ายก้าวไปกับกฎหมายป่าชุมชน”	๑๑
เวทีเสวนาประเด็นหัวข้อ : “เครือข่ายป่าชุมชนต้นแบบ”	๑๙
การแลกเปลี่ยนกับผู้เข้าร่วมสัมมนา	๒๙
พิธีปิด	๓๒
พิธีมอบป้ายเครือข่ายป่าชุมชน	๓๓
พิธีประกาศเจตนารมณ์ เครือข่ายป่าชุมชน	๓๔
ภาคผนวก	
สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ	๓๗
ทำเนียบรายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ	๔๐

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน”

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

[illegible]

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสถานการณ์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อแนวทางการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของเครือข่ายภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายในการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ในรูปแบบการประสานการทำงานในลักษณะเครือข่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความเข้มแข็ง การบริหารจัดการที่มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม ตลอดจนมีบทบาทในการติดตามเฝ้าระวังเกี่ยวกับการกระทำผิดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบเครือข่ายปทุมชน จึงเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการบริหารจัดการปทุมชน ซึ่งเป็นแนวทางที่กรมป่าไม้ โดยสำนักจัดการปทุมชน สนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนในท้องถิ่นสามารถดูแล รักษา สร้างกตিকা และใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรในพื้นที่อย่างสมดุลและต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายปทุมชนในแต่ละจังหวัดให้สามารถยกระดับการทำงานเพื่อร่วมกันบริหารจัดการปทุมชน ทั้งเชิงพื้นที่ กฎหมาย มีการเชื่อมโยงประสานการทำงานในทุกระดับตั้งแต่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค สู่ระดับประเทศ โดยมีเป้าหมายที่จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการทำงานในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายปทุมชน” เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้นำเครือข่ายปทุมชนให้มีทักษะและความพร้อมในการพัฒนางานด้านปทุมชน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามบริบทของพระราชบัญญัติปทุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเครือข่ายปทุมชนในจังหวัดตนเองและพื้นที่ข้างเคียง ตลอดจนมีต้นแบบขยายผลความสำเร็จไปสู่การบริหารจัดการปทุมชนทั่วประเทศ ซึ่งจะเป็นกลไกในการขยายการจัดตั้งปทุมชน และขยายเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ไปสู่กระบวนการพัฒนาประเทศบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมให้เครือข่ายปทุมชนมีแนวทางในการบริหารจัดการปทุมชนที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติปทุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างทักษะและพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป้าชุมชน ยกกระตือรือร้นการมีส่วนร่วมการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระดับจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๓ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการบริหารจัดการป่าชุมชนที่ประสบความสำเร็จ
ไปสู่การพัฒนาเครือข่ายป่าชุมชนทั่วประเทศและเป็นกลไกในการขยายการจัดตั้งป่าชุมชนตามเป้าหมาย

๓. ผู้เข้าร่วมสัมมนา

๓.๑ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด และคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด
จำนวน ๑๓๙ คน

๓.๒ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านป้าชุมชน จำนวน ๙๑ คน ประกอบด้วย

๓.๒.๑ ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑-๑๓ และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขา จำนวน ๒๓ คน

๓.๒.๒ ผู้อำนวยการศูนย์ป่าไม้จังหวัด จำนวน ๖๘ คน

๔. จำนวน...

๔. จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๓๐ คน

๕. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

วันที่ ๔-๖ กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินงาน

โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท (ศูนย์การค้าเซียร์ รังสิต) จังหวัดปทุมธานี

๗. วิธีการดำเนินการ

๑. ภาควิชาการบรรยาย ดังนี้

- หัวข้อ “พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒” เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนา มีความรู้ ความเข้าใจ ภาพรวมของพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

- หัวข้อ “ความเชื่อมโยง พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับ เครือข่ายป่าชุมชน” เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนา มีแนวทางในการขับเคลื่อนเครือข่ายป่าชุมชนในการบริหารจัดการป่าชุมชนภายใต้กระบวนการและขั้นตอนของพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. ภาควิชาเวทีเสวนา ดังนี้

- การนำเสนอเชิงประเด็น หัวข้อ “เครือข่ายป่าชุมชนต้นแบบ” เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความสำเร็จ ความล้มเหลว และแรงกระตุ้นให้เกิดความสร้างสรรค์ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

๓. ภาควิชาการระดมความคิด

- หัวข้อ “ก้าวไปกับกฎหมายป่าชุมชน” แบ่งกลุ่มระดมความคิด จำนวน ๔ กลุ่ม (๔ ภาค) เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายป่าชุมชนสู่การบริหารจัดการป่าชุมชนรูปแบบใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๘. วิทยากร

๘.๑ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘.๒ ตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชน

๙. งบประมาณ

แผนงานยุทธศาสตร์จัดระบบอนุรักษ์ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โครงการ ปกป้องผืนป่าและร่วมพัฒนาป่าไม้ให้ยั่งยืน กิจกรรมหลักฟื้นฟูและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรม ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จากเงินงบรายจ่ายอื่น เบิกจ่ายในลักษณะ งบลงทุน (ดำเนินการเอง) จำนวน ๑,๑๐๕,๑๐๐ บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนห้าพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

ส่วนภาคีเครือข่ายป่าชุมชน สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

๑๑. การประเมินผล

จัดทำแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจในการประชุม

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ เครือข่ายป่าชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีแนวทางการบริหารจัดการป่าชุมชนภายใต้พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๒.๒ ผู้นำเครือข่ายป่าชุมชนมีทักษะและองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อถ่ายทอด ต่อยอด ขยายผลสู่การจัดการทรัพยากรป่าไม้และพัฒนาเครือข่ายป่าชุมชนในระดับจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑๒.๓ มีเครือข่ายป่าชุมชนต้นแบบในการขยายความสำเร็จไปสู่การบริหารจัดการป่าชุมชนทั่วประเทศ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการขยายการจัดตั้งป่าชุมชนตามเป้าหมาย

(ลงชื่อ) ..... ผู้เขียนโครงการ

(นางสาวกมลทิพย์ ราชเกษมสกุล)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้เสนอโครงการ

(นายอรรถจักร์ ฤทธิพนธ์)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการสำนักภาคีเครือข่ายป่าชุมชน

(ลงชื่อ) ..... ผู้ตรวจสอบโครงการ

(นางพนัญชญา บุญยานันต์)

ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน

(ลงชื่อ) ..... ผู้อนุมัติโครงการ

(นายปรเมินทร์ วงศ์สุวรินทร์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมป่าไม้

พิธีเปิด

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน
โดย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(นายวิจารณ์ ลิมาฉายา)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายวิจารณ์ ลิมาฉายา) กล่าวชื่นชมถึงความพยายามของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนที่ผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกล่าวว่าทรัพยากรป่าไม้เป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ชาติที่มีความชัดเจนในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ โดยได้วางแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๕๕ % ของพื้นที่ประเทศ และใน ๕๕ % นั้น จะต้องมีส่วนที่ป่าอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งป่าชุมชน ๑๐๒.๔ ล้านไร่ ซึ่งเป็นส่วนที่จะต้องรักษา บางส่วนเป็นพื้นที่อนุรักษ์และมีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของป่าชุมชน จะต้องมีการกำหนดเขตให้ชัดเจน เขตไหนเป็นเขตอนุรักษ์ เขตไหนเป็นเขตใช้ประโยชน์ และควรใช้ประโยชน์บนกฎเกณฑ์อะไรบ้าง ตามแนวคิดของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ให้ความสำคัญในเรื่องคนอยู่กับป่า สนับสนุนให้คนอยู่กับป่าอย่างเกื้อกูลกัน อีกส่วนหนึ่งได้ให้ความสำคัญกับประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกิน จึงได้จัดทำโครงการจัดที่ดินให้ชุมชน ซึ่งอาศัยอยู่ในที่ดินของป่าเสื่อมโทรมก็จะต้องอาศัยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อคุณภาพรวมของประเภทที่ดินทั้งหมดในประเทศไทย และอีกประเด็นที่สำคัญ คือ อยากขอความร่วมมือผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน เรื่อง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เพิ่งประกาศออกมาใช้ ฉะนั้นแนวทางในการปฏิบัติต่างๆ ที่จะได้จากการสัมมนา ในครั้งนี้ ทุกคนจะได้เรียนรู้ประสบการณ์จากผู้เข้าร่วมท่านอื่นๆ ซึ่งมาจากหลากหลายพื้นที่ สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีแก่กัน ได้ทราบบทบาทของผู้นำ บทบาทของเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน หรือป่าไม้ชาวบ้าน ว่ามีบทบาทอย่างไร ในขณะเดียวกันทางกระทรวงฯ มีหน่วยงานที่ชื่อว่า สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) หรือ BEDO ได้เข้าไปช่วยต่อยอดงานภายในชุมชนที่มีความพร้อมเพื่อช่วยพัฒนาผลผลิตจากป่าชุมชนให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น หากว่าเครือข่ายป่าชุมชนใด สนใจอยากจะทำต่อยอดผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อการส่งออก และเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ สามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานดังกล่าวได้ กระทรวงฯ โดยกรมป่าไม้ตั้งเป้าหมายในอีก ๓ ปีข้างหน้าอยากเห็นพี่น้องประชาชนเข้าไปบริหารจัดการป่าชุมชนไม่น้อยกว่า ๓ ล้านไร่ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีพื้นที่อยู่ ๗ ล้านไร่รวมทั้งหมดเป็น ๑๐ ล้านไร่ หรือเป้าหมายไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ ป่าชุมชน

“เป้าหมายประเทศตามยุทธศาสตร์ประเทศจะเกิดขึ้นไม่ได้
หากประชาชนไม่ร่วมมือกัน”

ท้ายนี้ขอชื่นชมและขอแสดงความยินดีกับผู้นำและเครือข่ายป่าชุมชนหลายๆ ท่าน ทั้งที่เป็นเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ที่ได้บูรณาการและขับเคลื่อนการทำงานร่วมกัน กระทรวงฯ พร้อมทั้งจะสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการป่าชุมชนก้าวสู่ความยั่งยืนสู่ฐานเศรษฐกิจความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป และขอให้การประชุมสัมมนาฯ ในครั้งนี้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หวังว่าผู้เข้าร่วมสัมมนาจะได้เรียนรู้ประสบการณ์จากเครือข่ายที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆ ที่มีการบริหารจัดการป่าชุมชนได้ดี และหลายเครือข่ายที่ได้รับรางวัล และขอเป็นกำลังใจให้พี่น้องเครือข่ายป่าชุมชนทุกท่าน

“ นโยบายความร่วมมือด้านป่าไม้ ” โดย อธิบดีกรมป่าไม้ (นายอรรถพล เจริญชันษา)

อธิบดีกรมป่าไม้ นายอรรถพล เจริญชันษา กล่าวแสดงความยินดีและดีใจกับทุกคน ที่ได้มาสู่จุดเริ่มต้นใหม่ที่มีกฎหมายรองรับเป็นพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ซึ่งพี่น้องประชาชนได้ร่วมกันต่อสู้มากกว่า ๒๘ ปี แลกด้วยเลือดเนื้อและชีวิตในหลายๆ พื้นที่ เนื่องจากมีการขัดแย้งในการใช้ทรัพยากร มีความไม่เข้าใจกัน มีความเหลื่อมล้ำ มีความไม่เท่าเทียมกัน และมีความไม่ยุติธรรม ซึ่งความสำเร็จของพี่น้อง

ประชาชนที่ได้ช่วยกันสร้างพลังขับเคลื่อนจนทำให้เกิดกฎหมายฉบับนี้ ป่าชุมชนเป็นการนำป่าและชุมชนมาอยู่ร่วมกัน และต้องช่วยกันให้มีพื้นที่ป่าชุมชนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เป้าหมายที่กำหนดไว้ ๑๐ ล้านไร่ ปัจจุบันมีป่าทั้งหมด ๑๐๒.๔ ล้านไร่ โดยการแปลภาพถ่ายดาวเทียมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือประมาณ ๓๒% ของเนื้อที่ประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินการ ๑๕,๐๐๐ หมู่บ้าน ๑๓,๐๐๐ กว่าป่าชุมชน ในพื้นที่ป่า ๗.๓๗ ล้านไร่ เหลืออีกเพียงประมาณ ๒ ล้านไร่ ก็จะได้ตามเป้าหมาย แต่ยังมีป่าที่มีศักยภาพพร้อมจะเป็นป่าชุมชนได้ ณ ขณะนี้หลายๆ ชุมชนได้เล็งเห็นความสำคัญ ศักยภาพของป่าชุมชนในพื้นที่ตนเอง หลังจากที่ประกาศใช้ พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ พี่น้องประชาชนจำนวนมากต้องการให้มีป่าชุมชนในพื้นที่ของตนเอง พื้นที่ป่าเมื่อเป็นป่าชุมชนจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ ไม่เพียงช่วยเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำ หรือการสร้างอากาศเท่านั้น ยังมีศักยภาพเป็นสถานที่ท่องเที่ยว หากดำเนินการรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี จะสร้างรายได้แก่พี่น้องประชาชนเพิ่มขึ้น ขณะนี้มีป่าชุมชนที่เข้ากรอบระเบียบ กฎหมายตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ จัดตั้งไปแล้วกว่า ๑๑,๐๐๐ ป่าชุมชน สิ่งสำคัญที่ต้องการให้มีร่วมกันในการจัดงานสัมมนาในครั้งนี้ ได้แก่ กฎหมายรอง หรืออนุบัญญัติทั้งหมด ๔๑ เรื่อง ระเบียบว่าด้วยเรื่องบริหารจัดการป่าชุมชน อะไรทำได้ ทำไม่ได้ กฎกติกาจะดำเนินการอย่างไรให้พื้นที่คงความอุดมสมบูรณ์ให้ได้มากที่สุด พร้อมกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งกรมป่าไม้พร้อมที่จะให้ทุกคนมีส่วนร่วมการจะประกาศใช้อนุบัญญัติจะต้องหารือกันให้ชัดเจน หากจุดสมดุล อย่างมองแต่ผลประโยชน์ที่จะให้แต่ชุมชนเท่านั้น ต้องมองผลประโยชน์ของประเทศด้วย รัฐบาลมุ่งหวังให้ทุกท่านช่วยกันดูแลรักษาป่า จะดำเนินการอย่างไรให้คนอยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน ตามนโยบายของรัฐบาลที่น้อมนำแนวพระราชดำริจากสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มองความสุขของพี่น้องประชาชนเป็นตัวตั้ง ในหลวงรัชกาลที่ ๙ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเทพฯ หรือแม้กระทั่งในหลวงรัชกาลปัจจุบัน มุ่งหวังเพื่อความสุขของประชาชนบนฐานของการบริหารจัดการทรัพยากรที่สมดุลและยั่งยืน

รัฐบาลเดินหน้าหยุดยั้งการทำลายป่า มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ประสบความสำเร็จสามารถหยุดยั้งการทำลายป่าได้เป็นจำนวนมาก แต่ยุทธศาสตร์ชาติภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีความต้องการพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นมีความต้องการให้มีพื้นที่สีเขียว ๓ ส่วน ที่เป็นทั้งป่าธรรมชาติ ป่าเศรษฐกิจ และป่าธรรมชาติที่เป็นป่าชุมชนด้วย อย่างน้อย ๕๕% ในพื้นที่ประเทศ พื้นที่ป่าปัจจุบันมี ๓๓% แต่คาดหวัง ๓๕% มีพื้นที่ที่จะส่งเสริมป่าเศรษฐกิจ

**“เพราะคำว่าป่า หมายถึง เพื่อมวลมนุษยชาติ คนทั่วโลก
มีความต้องการป่ามากขึ้น ทุกครั้งที่มีการทำลายป่า
ผลกระทบมันกระทบไปทั่วโลก”**

ซึ่งรัฐบาลได้ปลดล็อกกฎหมายเรียบร้อยแล้ว ให้สามารถปลูกไม้มีค่าได้ทั้งในพื้นที่กรรมสิทธิ์และพื้นที่ที่รัฐอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ หรือที่รัฐรับรองสิทธิ ซึ่งมีการส่งเสริมให้เป็นป่าเศรษฐกิจ ๑๕% ที่เหลือเป็นป่าในเมือง หรือพื้นที่สีเขียว และพื้นที่ที่ร่วมกันปลูกต้นไม้ ๕% และสำคัญที่สุดคือ ป่าเศรษฐกิจ ที่ต้องการให้มีขึ้น อยากเห็นประเทศไทยมีการส่งออกไม้มีค่าเช่นในอดีต โดยกรมป่าไม้พยายามวางรากฐานเศรษฐกิจโดยการปลูกป่า จึงจัดตั้งสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ขึ้นมาเพื่อจะดำเนินการอย่างไรให้ประชาชนปลูกต้นไม้ได้ตัดได้คล่อง ขายได้ ส่งออกได้ เป็นตลาดที่สำคัญในภูมิภาค และในโลกที่จะส่งออกไม้มีค่า มีค่าสำคัญอยู่ ๓ ค่า ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบันว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พลเอก.สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์) ได้วางรากฐานไว้ว่า “ไม่มีค่า ป่าชุมชน คนอยู่กับป่า” ซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องเดียวกันที่ต้องบริหารจัดการให้คนอยู่กับป่าได้ ให้ราชการกับประชาชนสามารถทำงานร่วมกันได้พวกเราก้าวข้ามปัญหาในเรื่องความขัดแย้ง ก้าวข้ามปัญหาอุปสรรคในเรื่องข้อกฎหมาย เรื่องป่าชุมชน ใกล้เคียงกับเรื่องการจัดการที่ดินทำกิน ซึ่งปัญหาที่ดินทำกินจะเป็นการใช้ประโยชน์แบบผสมผสานในเขตป่า แต่คนที่อาศัยอยู่ใกล้เขตก็เป็นบุคคลที่ได้รับสิทธิที่ดินทำกินตามนโยบายของรัฐบาลเรียกว่า คทช. (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ) เป็นกฎหมายที่ออกมาพร้อมๆ กับ พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ปัญหาบุคคลที่อยู่ในที่ดินของรัฐทุกประเภท ในฐานะที่ทุกท่านเป็นเครือข่ายป่าชุมชนที่มาร่วมสัมมนาในครั้งนี้ จึงอยากให้ทุกท่านนำความรู้ที่ได้จากการสัมมนานี้ไปขยายความเผยแพร่ด้วย ปัจจุบันกรมป่าไม้ไม่ได้ทำงานแค่เรื่องการปลูกป่าเพียงอย่างเดียว แต่ทำงานไปพร้อมๆ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชน ปรับโครงสร้างของหน่วยป้องกันให้เป็นหน่วยป้องกันและพัฒนา ร่วมทำงานกับพี่น้องประชาชน อำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด ปรับโครงสร้างให้มีการบริหารงานแบบเบ็ดเสร็จในที่เดียว หรือที่เรียกว่า “ป่าไม่อำเภอ” ซึ่งมิติใหม่ของกรมป่าไม้จะบริหารทำงานไปพร้อมๆ กับพี่น้องประชาชน ตามที่รัฐบาลปัจจุบันได้ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ซึ่งไม่แตกต่างจากหลักการปรัชญาของป่าชุมชน แต่ป่าชุมชนเก็บผืนป่าไว้ทั้งผืน ส่วน คทช. เป็นการฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรมให้กลับมามีการใช้ประโยชน์ที่สมดุลและยั่งยืน เพื่อประโยชน์และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของพี่น้องประชาชนและอยากให้ผู้ที่มาสัมมนาในครั้งนี้ได้นำไปเผยแพร่แก่ประชาชนที่ไม่ได้มาในครั้งนี้ สุดท้าย หัวใจสำคัญของความสำเร็จของป่าชุมชน คือ คณะกรรมการป่าชุมชนและความร่วมมือของพี่น้องประชาชน และหวังอย่างยิ่งว่าการสัมมนาในครั้งนี้จะเกิดประโยชน์ และสิ่งใดที่กรมป่าไม้จะให้การช่วยเหลือในเรื่องอนุบัญญัติจะรีบดำเนินการอย่างรวดเร็ว และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติมากที่สุด

“ การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน ” โดย ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน
(นางนันทนา บุญยานันต์)

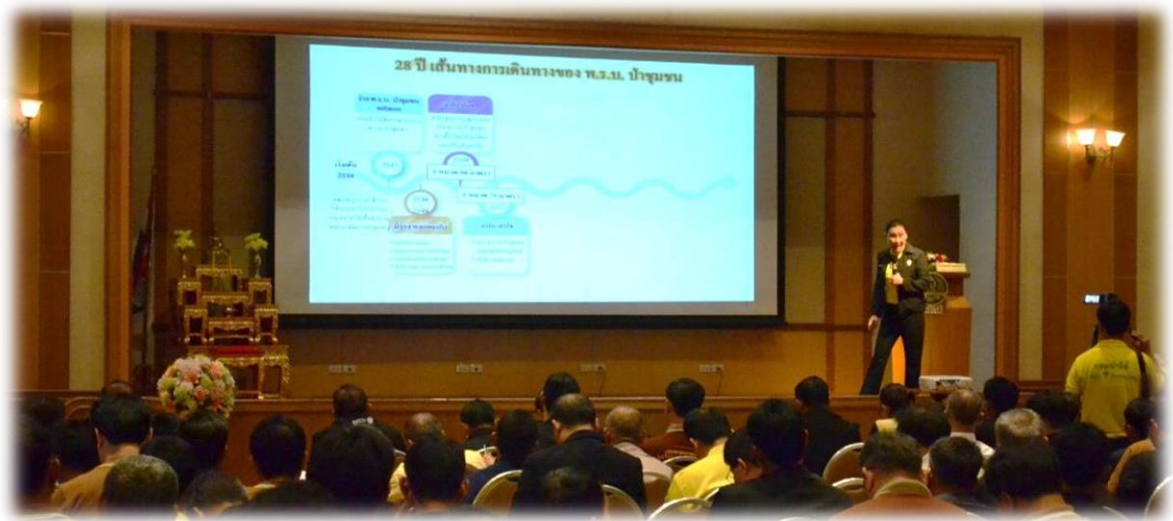
จุดเริ่มต้นของป่าชุมชนนั้นเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ จากคำแถลงการณ์นโยบายรัฐบาลของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๔ “ทางด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ รัฐบาลจะดำเนินการพัฒนา สนับสนุนภาคเอกชนและสถาบันเกษตรกรให้ปลูกสวนป่าเศรษฐกิจและสวนป่าชุมชนต่อไป” นั้นเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลพูดถึงป่าชุมชน ซึ่งในสมัยนั้นถูกเรียกว่า “สวนป่าชุมชน” ต่อมาคณะกรรมการป่าไม้แห่งชาติได้กำหนดให้มีป่าชุมชนขึ้น จึงได้เปลี่ยนชื่อจาก “สวนป่าชุมชน” เป็น “ป่าชุมชน” เรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๘ นายบรรหาร ศิลปะอาชา ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี มีนโยบายให้เร่งรัดการออกกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรประชาชน มีส่วนร่วมในการปลูก ป้องกัน รักษา และใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ในปีถัดมา พ.ศ. ๒๕๓๙ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ มีนโยบาย “ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ทั้งหมดให้สอดคล้องกันและเร่งรัดการออกกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน เพื่อให้คนและป่าสามารถอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล” ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นายชวน หลีกภัย มีนโยบาย “ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ทั้งทางบกและป่าชายเลน โดยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้และปลูกสร้างป่าชุมชน ตลอดจนบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ ทำลายป่าอย่างเคร่งครัด” จะเห็นได้ว่าแม้ประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง แต่ทุกยุคทุกสมัยต่างก็เล็งเห็นความสำคัญของป่าชุมชนและยังคงนโยบายด้านป่าชุมชนไว้มาโดยตลอด จนกระทั่งปัจจุบันรัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีคำแถลงการณ์นโยบายรัฐบาลให้ “ป้องกัน รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เพื่อสร้างความสมดุลทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งพื้นที่อนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลนและป่าชุมชน รวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง หดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าอย่างจริงจัง”

“กว่าจะเป็นพระราชบัญญัติป่าชุมชนนั้น ไม่ง่ายเลย
ใช้เวลายาวนานกว่า 28 ปี”

กรมป่าไม้ในฐานะหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการสนองนโยบายรัฐบาลด้านป่าชุมชนทุกยุคทุกสมัยเรื่อยมา โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้จัดทำและเสนอร่าง พระราชบัญญัติป่าชุมชน เป็นครั้งแรก แต่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๔๙ มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้นแล้ว ๖ ฉบับ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกาศใช้ พระราชบัญญัติป่าชุมชน แต่ต่อมามีผู้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญให้พิจารณากฎหมายฉบับดังกล่าว ซึ่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้วปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องและเป็นอันตกไป จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สภาปฏิรูปประเทศได้นำร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน ฉบับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ และกรมป่าไม้มาพิจารณาใหม่อีกครั้ง ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน ที่เสนอโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาและผ่านความเห็นชอบ ต่อมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นสมควรประกาศใช้ ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนเป็นกฎหมาย และในที่สุดมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่ากว่าจะมาเป็น พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น ไม่ง่ายเลย ใช้เวลานานกว่า ๒๘ ปี ต่อจากนี้คือการตรากฎหมายลำดับรองซึ่งกรมป่าไม้จะได้ดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดต่อไป

**“ พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ” โดย รักษาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการป่าชุมชน
(นายพิชัย เอกศิริพงษ์)**

กรมป่าไม้เริ่มมีการอนุมัติจัดตั้งโครงการป่าชุมชนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒-จนถึงปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น ๑๕,๒๓๖ หมู่บ้าน รวมเนื้อที่ประมาณ ๗ ล้านไร่ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ พ.ค. ๒๕๖๒) ในจำนวนนี้ ภาครัฐได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนแล้ว จำนวน ๔,๘๔๒ หมู่บ้าน พื้นที่ประมาณ ๒.๗๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒ เติมการดำเนินการใดๆ ในพื้นที่ป่าชุมชน

นั้นอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการควบคุม จึงมีข้อจำกัดบางประการในการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน เช่น กฎหมายเดิมไม่ครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของชุมชน กิจกรรมในการบริหารจัดการป่าชุมชน รวมไปถึงสิทธิชุมชนในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน จึงมีความจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกฎหมายในลักษณะการส่งเสริม ให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการ ควบคุมดูแลป่าโดยมีกฎหมายรองรับ ชุมชนสามารถดำเนินการกิจกรรมด้านป่าชุมชนได้หลากหลายภายใต้กฎหมายกำหนด รวมไปถึงชุมชนยังได้รับสิทธิในการใช้ประโยชน์จากป่าตามกฎหมาย โดยเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ มุ่งกำหนดสาระแห่งสิทธิของบุคคลและชุมชนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา การใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน พ.ร.บ.ป่าชุมชนฉบับนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งป่าชุมชน (มาตรา ๖) เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่าในเขตป่าชุมชนโดยการปลูก ป่าทดแทน การเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนในการจัดการป่าชุมชน การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายของชุมชนในการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา การควบคุมดูแล และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน พร้อมทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและออกกฎกระทรวง กำหนดระเบียบเพื่อปฏิบัติ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคำขอจัดตั้งป่าชุมชน ขยายแนวเขต หรือเพิกถอนป่าชุมชน อนุมัติแผนการจัดการป่าชุมชน ให้คำแนะนำปรึกษาต่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ติดตามประเมินผลการจัดการป่าชุมชน คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมีอำนาจหน้าที่ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการ ป่าชุมชน หลักเกณฑ์การรับบุคคล และการรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกป่าชุมชน การจัดการทรัพยากรส่วนกลาง ร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายรวมถึงจับกุมผู้กระทำความผิด รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอจัดตั้งป่าชุมชน พื้นที่ที่สามารถจัดตั้งเป็นป่าชุมชน สิทธิในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน และบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดทั้งทางปกครองและทางอาญา

การระดมความคิดเห็น
“เครือข่ายก้าวไปกับกฎหมายป่าชุมชน”

การระดมความคิดเห็นภายในกลุ่ม โดยมีหัวข้อสำคัญดังนี้

๑. การคัดเลือกประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค
๒. การคัดเลือกตัวแทนป่าชุมชนต้นแบบระดับภาค
๓. การแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับป่าชุมชนและ พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

กลุ่มย่อยภาคเหนือ

ที่ปรึกษากลุ่ม : ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน (นายพิชัย เอกศิริพงษ์)

ผู้ดำเนินกระบวนการกลุ่ม : ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขานครสวรรค์
(นายเดชา ชาติ)

- ผลการคัดเลือกประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค (ภาคเหนือ)

๑. นายสุมัย หมายหมั่น ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดลำปาง (ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค)
๒. นายเศรษฐ์จักรณ์ นาคพัฒน์ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดนครสวรรค์
๓. นายเดช เขียวเขตรวิทย์ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดพิจิตร
๔. นายเอกชัย สังข์ทอง ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดสุโขทัย

- ผลการคัดเลือกตัวแทนป่าชุมชนต้นแบบระดับภาค

ได้แก่ นายสุมัย หมายหมั่น ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดลำปาง

- การแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับป่าชุมชนและ พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.ด้านสวัสดิการคณะกรรมการป่าชุมชน

- ควรมีเบี้ยเลี้ยงและที่พักให้คณะกรรมการป่าชุมชน
- มีสวัสดิการด้านค่ารักษาพยาบาล
- ควรเพิ่มกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการของคณะกรรมการป่าชุมชนในการรักษาในขณะปฏิบัติหน้าที่
- ควรจัดสรรงบประมาณมาให้คณะกรรมการป่าชุมชน ในการดูแลรักษาป่าชุมชน
- จัดหาเครื่องแบบ/การแต่งกายของคณะกรรมการป่าชุมชนให้ชัดเจน
- มีบัตรสมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนเหมือนเครือข่าย ทสม.

๒.ด้านการจัดการป่าชุมชน

- ควรมีเจ้าหน้าที่ส่วนป่าชุมชนประจำอำเภอ อย่างน้อยตำบลละ ๑ ตำแหน่ง
- ควรกำหนดอายุป่าชุมชนให้เป็นแบบตลอดไปโดยไม่ต้องต่อ
- ควรจัดทำแผนพัฒนาป่าชุมชนไว้ในท้องถิ่น
- ทำแหล่งเรียนรู้ทุกป่าชุมชน และจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในป่านั้นได้
- ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นประธานป่าชุมชนทุกหมู่บ้านเพราะมีอำนาจหน้าที่ ปกครองท้องที่
- ควรมีบัตรเพื่อเข้าสถานที่ท่องเที่ยว
- ให้มีอุปกรณ์ดับไฟป่า ถึงป่าลมห้ครบทุกป่า
- การอนุญาตให้การก่อสร้างสิ่งก่อสร้างในพื้นที่ป่า ควรพิจารณาเรื่องขนาด/วัสดุ/หรือวิธีการก่อสร้างให้ดี
- การจดทะเบียนทรัพย์สินส่วนกลาง เช่น การปลูกต้นไม้
- อนุญาตให้ชาวบ้านหาอาหารจากป่าได้โดยมีข้อตกลงร่วมกัน และให้สอดคล้องกับวิถีชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น
- มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนสรุปข้อมูลประจำปี เพื่อติดตามการดำเนินงานในแต่ละจังหวัด

๓.คุณสมบัติเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน

- กำหนดคุณสมบัติให้ชัดเจน
- ควรมีเครื่องแบบเชิงสัญลักษณ์
- ข้อปฏิบัติและหน้าที่หรือขอบเขตในการปฏิบัติ
- มีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านกฎระเบียบและกฎหมายข้อบังคับใช้
- มีการฝึกอบรมข้อปฏิบัติการใช้อุปกรณ์และอาวุธอย่างถูกต้อง
- มีบัตรรับรองการเป็นเจ้าหน้าที่ การใช้อาวุธตามข้อจำกัด
- มีงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงาน สวัสดิการ และสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ

ภาคกลาง

ที่ปรึกษากลุ่ม : ผู้อำนวยการส่วนพัฒนานวนศาสตร์ชุมชน (นายเสกสรร กวະปาณิก)

ผู้ดำเนินกระบวนการกลุ่ม : ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)
(นายประทีป เอกฉันท)

- ผลการคัดเลือกประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค

๑. นายตระกูล สว่างอารมณ์ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดชลบุรี (ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค)
๒. นายพนม โนนพิมาย ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดระยอง
๓. นายสุฤษฏี จิตนอก ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดสระบุรี
๔. นายเต๋นยั่ว วชิรพันธ์วิชาญ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

- ผลการคัดเลือกตัวแทนป่าชุมชนต้นแบบระดับภาค

ได้แก่ นางสมพร ปานโต เครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

- การแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับป่าชุมชนและ พ.ร.บ.ป่าชุมชน ๒๕๖๒

๑.ด้านสวัสดิการคณะกรรมการป่าชุมชน

- ต้องการให้มีชุดเฉพาะกิจจากกรมป่าไม้ เพื่อคอยดูแลความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน

๒.ด้านการจัดการป่าชุมชน

- พื้นที่ที่ถูกทวงคืนพื้นที่ป่า อยากให้ดำเนินการจัดทำเป็นป่าชุมชน
- แนวทางการเก็บหาของป่าให้เอื้อประโยชน์แก่ชุมชนในพื้นที่
- กำหนดอัตราส่วนการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ให้ชัดเจน
- ส่งเสริมหรือจัดหาแนวทาง เพื่อให้ชุมชนมีอาชีพจากป่าชุมชนได้
- ลดความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการป่าชุมชนกับชาวบ้าน ที่เป็นปัญหาจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน หรือการรับข้อมูลไม่ตรงกัน
- สร้างความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการป่าชุมชน เนื่องจากหากมีมาตรการ หรือข้อกำหนดที่มีความเข้มงวดเกินไปจะส่งผลให้การตัดสินใจเข้ามาทำงานด้านป่าชุมชนของตัวแทนมีข้อจำกัดหรือสร้างความหนักใจ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ปรึกษากลุ่ม : ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและกฎหมายป่าชุมชน (นายกิตติพร ดุลนกิจ)

ผู้ดำเนินกระบวนการกลุ่ม : ผู้อำนวยการศูนย์ป่าไม้สกลนคร (นายชูชาติ เทพสุต)

- ผลการคัดเลือกประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค

๑. นายสีหา มงคลแก้ว ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี (ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค)

๒. นายชัยวัตร ชินรัตน์ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

๓. นายวิระพล พาอ่อน ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดขอนแก่น

๔. ร้อยตรีเหมราช สุตาชาติ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ

- ผลการคัดเลือกตัวแทนป่าชุมชนต้นแบบระดับภาค

ได้แก่ นายชัยวัตร ชินรัตน์ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

- การแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับป่าชุมชนและ พ.ร.บ.ป่าชุมชน ๒๕๖๒

๑.ด้านสวัสดิการคณะกรรมการป่าชุมชน

- ให้มีบัตรสมาชิกป่าชุมชน และบัตรสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ที่เข้าปฏิบัติหน้าที่ในป่าชุมชน
- ให้มีกองทุนช่วยเหลือ กรณีหากเกิดอันตรายจากการลาดตระเวนหรือเจ็บไข้ได้ป่วย
- มีค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการที่ดูแลป่าชุมชน
- สนับสนุนเครื่องมือต่างๆที่ใช้ในการดูแลป่าชุมชน
- กำหนดรูปแบบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป่าชุมชน

๒.ด้านการจัดการป่าชุมชน

- ให้วันที่ ๒๙ พฤษภาคม เป็นวันป่าชุมชน
- มีข้อกฎหมายและผลบังคับใช้ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนระดับล่างให้มากที่สุด
- มีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนเป็นที่ชัดเจน
- ชุมชนมีสิทธิในการบริหารจัดการป่าชุมชนอย่างเต็มที่
- อยากให้หน่วยงานการปกครองที่อยู่ในท้องถิ่น ช่วยเรื่องจัดสรรงบประมาณเพื่อมาดูแลป่าชุมชนเพิ่มมากขึ้น
- อยากให้หน่วยงานภาครัฐจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านป่าชุมชนให้แก่เครือข่ายป่าชุมชน
- ขยายป่าชุมชนเพิ่มไปเรื่อยๆทั้งหมู่บ้านเดิมที่มีป่าอยู่ และหมู่บ้านใหม่ที่ยังไม่เข้าร่วม
- มีงบประมาณจากภาครัฐสนับสนุนป่าชุมชนที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องทุกๆปี
- อยากให้มีกฎหมายการจัดเก็บค่าบริการเข้าไปศึกษาธรรมชาติในป่าชุมชน
- อยากให้กำหนดขอบเขตให้ชัดเจนของแนวป่าชุมชน
- สนับสนุนให้มีข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตำแหน่ง ป่าไม้ประจำหมู่บ้าน ครอบคลุมตำบล

ภาคใต้

ที่ปรึกษากลุ่ม : ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)
(นายอนุพงษ์ เจริญจำรัสศิลป์)

ผู้ดำเนินกระบวนการกลุ่ม : ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ (สงขลา)
(นายไพโรจน์ นัครา)

- ผลการคัดเลือกประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค

๑. นายวินัย ชิดเขียว ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดภูเก็ต (ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับภาค)
๒. นายมะซี มะเกซง ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดนราธิวาส
๓. นายบุญเลิศ พันธุ์สนธิ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
๔. นายเจริญสิงห์ ชนะสิทธิ์ ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดพัทลุง

- ผลการคัดเลือกตัวแทนป่าชุมชนต้นแบบระดับภาค

ได้แก่ นายมนตรี ขาวสะอาด ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดกระบี่

- การแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับป่าชุมชนและ พ.ร.บ.ป่าชุมชน ๒๕๖๒

๑.ด้านสวัสดิการคณะกรรมการป่าชุมชน

- มีสวัสดิการสำหรับคณะกรรมการป่าชุมชน

๒.ด้านการจัดการป่าชุมชน

- การใช้ประโยชน์ของป่าชุมชนในแต่ละพื้นที่ต้องการให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ชาวบ้านควรใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนได้โดยเสนอแนะให้แก่กฎหมายโดยกรมป่าไม้เข้าไปร่วมดูแลได้
- การดูแลในพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เกิดจากนักท่องเที่ยว
- ขอเพิ่มสัดส่วนในการดูแลจากเจ้าหน้าที่ซึ่งเดิมชาวบ้านได้ดูแล ๔๐%
- ให้คณะกรรมการรับฟังข้อคิดเห็นของสมาชิกเสนอที่คณะกรรมการจังหวัดพร้อมออกข้อบังคับและนำมาประกอบการพิจารณา
- การเปลี่ยนแปลงประธานป่าชุมชนบ่อย ทำให้นโยบายเปลี่ยนตามทำให้ขาดการสืบสานต่อยอด
- เจ้าหน้าที่เข้าไปจัดประชุมเพื่อที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาชิกเครือข่ายปีละ ๒ ครั้ง

เวทีเสวนา

หัวข้อ “เครือข่ายป่าชุมชนต้นแบบ”

ผู้เข้าร่วมเสวนาประกอบด้วยตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชนจากทั้ง ๔ ภาค ดังนี้

๑. นายสุเมย์ หมายหมั่น	ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดลำปาง
๒. นายชัยวัฒน์ ชินรัตน์	ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดชัยภูมิ
๓. นายมนตรี ขาวสะอาด	ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดกระบี่
๔. นางสาวพร ปานโต	ตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

ประเด็นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายป่าชุมชนต้นแบบ ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑. เครือข่ายในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร และเป้าหมายเครือข่ายป่าชุมชนคืออะไร

ประเด็นที่ ๒. พัฒนาการก่อเกิดของเครือข่ายป่าชุมชนมีความเป็นมาอย่างไร มีโครงสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างไร และข้อค้นพบที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง (การแลกเปลี่ยนจากเครือข่ายที่เข้าร่วมสัมมนา)

ประเด็นที่ ๓. แนวทางการยกระดับเครือข่ายป่าชุมชนในระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีข้อเสนออย่างไร

ดำเนินรายการ โดย นายระวี ถาวร
จากศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC)

“ถ้าป๋าดมสมบูรณ์ชาวบ้านก็จะสมบูรณ์ไปด้วย”

นายสุมัย หมายหมั้น
ประธานเครือข่ายป๋าดมชนจังหวัด

ประเด็นที่ ๑ เครือข่ายในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร และเป้าหมายเครือข่ายป๋าดมชนคืออะไร

เครือข่าย คือ การเชื่อมโยง หรือการรวมตัวกันของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ รวมตัวกันเพื่อมาเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การจัดการป๋าดมชนและตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชน ในลักษณะที่รู้สอง น่องรู้หนึ่ง ใครมีความรู้ประสบการณ์ก็นำมาแลกเปลี่ยนกัน และนำไปปรับใช้กับป๋าดมของตนเอง ซึ่งประโยชน์ของเครือข่ายมีหลายประการ ได้แก่ ๑. ทำให้งานกว้างขวางขึ้น ๒. มีการช่วยเหลือเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ๓. งานไม่ซ้ำซ้อน/เป็นการบูรณาการกัน

ประเด็นที่ ๒ พัฒนาการก่อเกิดของเครือข่ายป๋าดมชนมีความเป็นมาอย่างไร มีโครงสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างไร และข้อค้นพบที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง (การแลกเปลี่ยนจากเครือข่ายที่เข้าร่วมสัมมนา)

วิวัฒนาการของเครือข่ายป๋าดมชนจังหวัดลำปาง อาจจะแตกต่างจากที่อื่น เพราะตอนนั้น เป็นหัวหน้าศูนย์วนศาสตร์ชุมชน มีหน้าที่ไปจัดตั้งเครือข่ายป๋าดมชน ใน ๕ จังหวัดภายใต้การกำกับดูแล ได้แก่ ลำปาง แพร่ น่าน สุโขทัย และตากการขับเคลื่อนเครือข่ายในระยะแรกๆ ยังไม่เข้มแข็ง ต่อมาบริษัท SCG (บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด) ได้จัดงานและเชิญหมู่บ้าน ป๋าดมชน เข้าไปร่วมกิจกรรม สมาชิกจากบ้านสามขาคนหนึ่งซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้าน ทำงานด้าน สกว. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย) มา ๒๐ กว่าปี มากระซิบบอกว่า วันนี้เครือข่ายป๋าดมชนจังหวัดลำปางมากันเยอะ ถือเป็นโอกาสดีที่จะพูดคุยกันเรื่องเครือข่าย และจัดตั้งเครือข่ายให้มีการขับเคลื่อนกันอย่างจริงจัง และมีการตกลงกันในที่ประชุมว่าเราจะสร้างเครือข่าย หลังจากนั้นจึงมีการนัดประชุมอีกครั้ง โดยใช้ห้องประชุมสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง) เป็นที่ประชุม และทำการคัดเลือกประธานจังหวัด ซึ่งตอนนั้นยังไม่มีเครือข่ายในระดับตำบลและระดับอำเภอ เลือกในระดับจังหวัดเท่านั้น โดยเลือกจากผู้นำชุมชน ผู้นำชาวบ้านที่เป็นหมู่บ้านเข้มแข็ง มีความรู้ในเรื่องของป๋าดม โดยนายสุมัย หมายหมั้น เป็นที่ปรึกษา ทำงานได้ ๒ - ๓ ปี โดยกรรมการมีวาระ ๓ ปี จากนั้นประธานพ้นจากวาระ พอดีกับที่นายสุมัย หมายหมั้น ออกจากราชการ และได้เข้าไปนั่งในที่ประชุมทุกครั้ง ทุกคนจึงได้ลงความเห็นให้นายสุมัย หมายหมั้น ช่วยเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงก่อน ถ้าหากว่าเครือข่ายเข้มแข็งเมื่อไหร่ ก็จะปล่อย และพร้อมคืนบทบาทหน้าที่ประธานเครือข่ายให้กับพี่น้องชาวบ้านจริงๆ และพร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษาอยู่ตลอด หลังจากเป็นประธานมาได้สักพัก ก็ได้ยกฐานะเครือข่ายเป็นสมาคม และจดทะเบียนเป็นสมาคมอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่ศาลากลางจังหวัดและทำหน้าที่เป็นนายกสมาคม โดยมติและข้อบังคับสมาคมระบุว่า หากใครเป็นนายกสมาคมป๋าดมชนให้ทำหน้าที่เป็นประธานเครือข่ายป๋าดมชนระดับจังหวัดด้วยโดยมีวาระ ๔ ปี ซึ่งครบวาระไปเมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ก็ยังเลือกคนเดิมอยู่ จึงได้พูดในที่ประชุมว่าขอเป็นอีกแค่สมัยนี้สมัยเดียว สมัยต่อไปขอให้ป๋าดมชนหรือเป็นผู้นำที่มีป๋าดมชนอยู่ในความดูแล ซึ่งก็พร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษาให้ตลอด

สำหรับโครงสร้างของเครือข่ายป่าชุมชนลำปางประกอบด้วย ประธาน ๑ คน รองประธานฯ/รองนายกฯ ๒ คน มีเหรียญกษาปณ์ ปฎิคม ประชาสัมพันธ์ นอกนั้นก็เป็นการกรรมา ตอนนี้มีกรรมการอยู่ทั้งหมด ๓๕ คน เดิมที่มี ๑๗ คน แต่ที่ประชุมลงความเห็นว่ามันน้อยเกินไป อยากขยายให้แต่ละอำเภอมีคณะกรรมการเพิ่มขึ้น เพื่อให้ทำงานในพื้นที่อำเภออย่างทั่วถึง ซึ่งตอนนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนการต่อทะเบียนในรอบ ๒ และต้องขอบคุณทางกรมป่าไม้ที่ช่วยกระตุ้นให้พี่น้องทุกจังหวัดเพิ่มพื้นที่ป่าชุมชน ในฐานะที่เป็นเครือข่ายป่าชุมชนเราก็ช่วยกระตุ้นช่วยบอกให้พี่น้องไปจดทะเบียนป่าชุมชน เพราะเป็นผลดี เช่น บ้านสามขา ถือว่าเป็นปลาตัวใหญ่ ต้องใช้กลยุทธ์ต่างๆ ไปเชิญชวนบ้านสามขาให้มาจัดตั้งเป็นป่าชุมชน ซึ่งในตอนแรกก็ค่อนข้างยาก ต้องให้กรรมการหมู่บ้านเขามารุมล้อม ชักพอก เจ้าหน้าที่ จนกระทั่งเขาพึงพอใจ เมื่อพึงพอใจแล้วก็ได้จัดตั้งเป็นป่าชุมชน และมีชื่อเสียงโด่งดัง บ้านสามขาถือว่าเป็นหมู่บ้านต้นแบบของประเทศไทย เพราะได้รับรางวัลใหญ่ๆ มากหลายรางวัล

กิจกรรมของทางลำปาง มีการประชุมกันบ่อยมาก ซึ่งเป็นการประชุมของทางเครือข่ายกันเอง ไม่ใช่เกิดจากทางราชการบอกให้ประชุม แต่เป็นฝ่ายที่ไปเชิญเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการมาประชุมด้วย ประมาณ ๒ เดือน/ครั้ง แต่ถ้าหากมีกิจกรรม ก็จะประชุมถี่ขึ้น ตอนประชุมก็จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ตามบทบาทหน้าที่ของเครือข่าย แบบที่รู้สองน้องรู้หนึ่ง เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแล้วก็แยกย้ายกันกลับไปทำบ้านใครบ้านมัน และในที่ประชุม จะพูดกันว่าทุกครั้งว่าป่ามีประโยชน์กับพี่น้องชุมชน ถ้าป่าอุดมสมบูรณ์ชาวบ้านก็จะสมบูรณ์ไปด้วย เพราะฉะนั้นการดูแลรักษาผืนป่าขอให้เป็นเรื่องของพี่น้องชาวบ้าน อย่าผลักดันให้เป็นภาระของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้เขาเหล่านั้นเป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้สนับสนุน แต่ในเรื่องของการดูแลรักษาผืนป่า การป้องกันไฟ การทำฝาย หรืออะไรต่างๆ ที่จะทำให้ป่าไม่เสื่อมโทรม ขอให้มันเป็นบทบาทหน้าที่ของชาวบ้านโดยตรง เรามั่นใจเราจึงน้อมนำเอาพระราชดำริ/พระราชดำริสของในหลวง ที่ตรัสว่า ถ้าชาวบ้านเห็นประโยชน์ ได้ใช้ประโยชน์ ก็จะรักษาประโยชน์ จึงอยากจะทำให้เครือข่ายน้อมนำเอาแนวพระราชดำริมาใช้ให้เกิดประโยชน์จริงๆ ชาวบ้านเมื่อก่อนเกิดความขัดแย้งกัน ตอนนี้อย่างไร คนที่ขัดแย้งหันมาให้ความร่วมมือ สิ่งที่เกิดขึ้น น้อยๆ จากการงานและการประชุม ก็คืออย่าไปฟันฝอยหาตะเข็บ อย่าไปตำหนิกัน ต้องให้กำลังใจกันและกัน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ข้าราชการป่าไม้กับชาวบ้าน ต้องมีความยืดหยุ่นกัน คุยกันอย่างเป็นมิตร กลยุทธ์อีกอย่างหนึ่ง คือ ต้องมองหาคนหัวไวใจสู้ ที่ขับเคลื่อนกันทุกวันนี้นี้จะต้องมีหัวหอ

ประเด็นที่ ๓ แนวทางการยกระดับเครือข่ายป่าชุมชนในระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีข้อเสนออย่างไร

เราน่าจะมีแรงจูงใจในเรื่องของเครือข่าย อย่างเช่น มีการประกวดเครือข่าย เพื่อที่จะได้แข่งขันกันทำความดี สิ่งที่เป็นจุดอ่อนของเครือข่ายก็คือ ความรู้ความสามารถในการเขียนโครงการเสนอ ไม่ค่อยมีคนที่สามารถเขียนได้ ซึ่งกองทุนในต่างประเทศมีเยอะแยะ แต่เราเขียนกันไม่เป็น อยากให้ทางผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน (นางนันทนา บุญยานันต์) ช่วยจัดหาคนที่สามารถมาแนะนำการเขียนโครงการมาให้ และเครือข่ายต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ อย่าเอาเฉพาะความรู้เรื่องเดิมๆ เราต้องมีการศึกษาวิจัยค้นคว้าเพิ่มเติมบ้าง ส่งเสริมให้ลูกๆ หลานๆ ที่ไปเรียนต่อที่อื่น กลับมาเก็บข้อมูลที่บ้านเรา แล้วเราจะได้นำไปใช้ประโยชน์ ประการสุดท้าย คือ หลังจากที่เราร่วมทำกิจกรรมแล้ว ต้องหมั่นประชุม และต้องขอเจ้าหน้าที่ป่าไม้มาร่วม เพื่อที่เครือข่ายจะได้ปรึกษาหารือ เครือข่ายจะได้มีการยกระดับ มีความมั่นคง และแน่นแฟ้นมากขึ้น

**“เราต้องเอาภาคีเครือข่ายที่อยู่ใกล้เข้ามาเชื่อมโยงการทำงาน
ให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน การทำงานจะได้คล่องตัวมากขึ้น”**

นายชัยวัฒน์ ชินรัตน์
ประธานเครือข่ายปทุมชนจังหวัดชัยภูมิ

ประเด็นที่ ๑ เครือข่ายในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร และเป้าหมายเครือข่ายปทุมชนคืออะไร

เครือข่ายก็คือหุ้นส่วน บริษัทของเราก็คือ บริษัทปทุมชน มีหุ้นส่วนทุกจังหวัด ในจังหวัดก็มีบริษัทหุ้นส่วนก็คือทุกอำเภอ มาร่วมด้วยช่วยกัน ช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกัน ใครมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ เป็นนวัตกรรมก็มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เครือข่ายคือระบบ network หรือเป็นใยแมงมุม ซึ่งมันจะอยู่ตามต้นไม้ ท้องฟ้า ไปได้ทุกที่จะเชื่อมโยงหากันเหมือนกับไฟฟ้า เครือข่ายตั้งขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แต่ละปทุมชนมีองค์ความรู้ มีปราชญ์มีของดีๆ มีนวัตกรรมในแต่ละป่า สามารถมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำหรับป่าที่เข้มแข็งก็เป็นพี่เลี้ยงให้กับป่าที่เกิดขึ้นมาใหม่ อย่างที่ชัยภูมิป่าไหนที่ตั้งใหม่ เราก็เอาป่าเก่าไปช่วยกัน ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดับเครือข่ายมีตั้งแต่ระดับตำบล ไปสู่ระดับอำเภอ โยงใยไประดับจังหวัด ไปสู่ระดับภาค และระดับประเทศ เครือข่ายภาคอีสานมีถึงระดับภาค จะแบ่งกันทำงาน ตำแหน่งเป็นเหมือนหัวโขน ทุกคนทำงานได้ทุกหน้าที่ มีไว้เพื่อให้รู้ว่าใครเป็นตำแหน่งอะไร นี่คือการทำงานแบบเครือข่าย นอกจากเครือข่ายแล้ว ยังมีภาคีเครือข่าย ทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรในประเทศจะมีเครือข่ายทั้งนั้น เราก็ไปเอามาเป็นภาคีเครือข่ายในการช่วยงานเรา ถ้าทำเฉพาะเครือข่ายเราเองจะไปได้ยาก เราต้องเอาภาคีเครือข่ายที่อยู่ใกล้เข้ามาเชื่อมโยงการทำงาน ได้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น

ประเด็นที่ ๒ พัฒนาการก่อเกิดของเครือข่ายปทุมชนมีความเป็นมาอย่างไร มีโครงสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างไร และข้อค้นพบที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง (การแลกเปลี่ยนจากเครือข่ายที่เข้าร่วมสัมมนา)

ย้อนไปเมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว จังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์ป่า เมื่อก่อนเข้าไปที่อำเภอเทพสถิต ก็เป็นเขตพื้นที่สัมปทานของโรงเลื่อย เมื่อมีคนย้ายภูมิลำเนาเข้าไปมากขึ้น ทางภาครัฐก็ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ (ประกาศเป็นป่าสงวนทั้งอำเภอ) ชื่อว่าป่านายางหลัก ส่วนอำเภอรอบๆ ก็เป็นป่าสงวนบางส่วน จากการบุกรุกแผ้วถางทำการเกษตร ทำถ่าน พอประกาศเป็นป่าสงวนก็ให้เลิก พวกเราที่เข้าไปอยู่ด้วยความมีใจรักป่าอยู่แล้ว ถ้าปล่อยไว้แบบนี้ป่าคงจะไม่เหลือแน่ๆ ปี ๒๕๔๐ ก็ได้ถูกรับเลือกเป็นกำนัน ได้ทำงานร่วมกับทางป่าไม้ ซึ่งสมัยนั้นยังมีป่าไม้อำเภออยู่ ก็ได้มีการคุยกันว่าจะทำอย่างไรให้ป่าอยู่ถึงชั่วลูกชั่วหลาน ทางป่าไม้เลยแนะนำให้ทำเป็นปทุมชน ก็เลยชวนผู้ใหญ่บ้าน ชวนหมู่บ้านที่มีป่าอยู่แล้วมาจัดตั้งเป็นปทุมชน มีระเบียบข้อบังคับ ถ้าราษฎรคนใดที่ไปบุกรุกป่า จะมาขอขึ้นที่ ส.ป.ก. เราจะไม่อนุญาต จะต่อสู้เพื่อเอาที่ดิน และก็ได้มีการคุยกันว่าถ้าเจ้าของแปลงใดที่อยู่ติดกับป่าบุกรุกป่า เราจะไม่เซ็นต่อนุญาตให้ แล้วก็ตกลงกับนายอำเภอ เราก็สามารถเรียกคืนพื้นที่ตรงนั้นกลับมาปลูกป่าได้ นี่ก็คือวิธีการทำงานที่เราสามารถเรียกคืนป่าได้ ประกอบกับนโยบายของภาครัฐที่เอื้อให้เราทำงานได้ง่ายขึ้น อย่างนโยบายของ คสช. ที่ผ่านมาก็สามารถที่จะไปเรียกร้องขอทางคืนพื้นที่ได้ เราก็อาศัยนโยบายของภาครัฐมาช่วยอีกส่วนหนึ่งในการทำงาน

ทางกรมป่าไม้มีนโยบายให้จัดตั้งเครือข่ายอยู่แล้ว เราเลยจัดตั้งเครือข่ายขึ้นมา อันดับแรก จัดตั้งเครือข่ายระดับตำบล ก็เอาป่าชุมชนในตำบลนั้น ให้ตั้งคณะกรรมการ มีคณะกรรมการป่าอยู่แล้ว ป่าละ ๑๕ คน ก็ให้แต่ละป่าส่งตัวแทนขึ้นมาเป็นคณะกรรมการเครือข่ายระดับตำบล พอได้เครือข่ายระดับตำบล ก็เชิญขึ้นมาเป็นเครือข่ายระดับอำเภอ พอเป็นเครือข่ายระดับอำเภอ จะให้เครือข่ายเติบโตขึ้น เราก็ดึงเครือข่ายระดับจังหวัด บริหารงานโดยการพึ่งพาอาศัยกัน ดูแลกัน ช่วยเหลือกัน จังหวัดชัยภูมิป่าไหนที่ได้ธง ได้รางวัลแล้วก็ไปเป็นพี่เลี้ยง ดูแลช่วยกัน เราเคยประสบความสำเร็จเราก็ระดมคนไปช่วย เอาเครือข่ายไประดมความคิดช่วยกันว่าเราจะทำอย่างไรให้ชนะใจกรรมการ

ข้อค้นพบอย่างหนึ่ง คือ กิจกรรมเป็นเรื่องสำคัญที่จะสร้างให้เครือข่ายมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมปลูกป่า เช่น อำเภอนี้ปลูกป่าก็ต้องแจ่งไปยังเครือข่ายทุกเครือข่าย โดยมอบหมายให้ศูนย์ป่าไม้จังหวัดเป็นศูนย์กลางในการแจ่งข่าว และยังมีไลน์กลุ่มของจังหวัด ที่เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการแจ่งข่าว/กิจกรรมของแต่ละอำเภอ และเราไม่ได้ทำแบบเดียวตาย เราต้องมีภาคีเครือข่าย มีพาร์ทเนอร์ ไม่ว่าจะเป็น อปท. การปกครอง สาธารณสุข และเครือข่ายที่ใกล้ชิด คือเครือข่าย ทสม. แล้วก็ดึงผู้มีบารมีในจังหวัดมาเป็นที่ปรึกษา พร้อมสนับสนุนในเรื่องทุน จังหวัดชัยภูมิโชคดี ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ลงมาเล่นเรื่องป่า ปีที่แล้วท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทำโครงการปลูกป่า ขอคืนพื้นที่ได้มาสามหมื่นกว่าไร่ ทำโครงการปลูกป่า ๕ สี โดยระดมคนทั้งจังหวัด

ประเด็นที่ ๓ แนวทางการยกระดับเครือข่ายป่าชุมชนในระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีข้อเสนออย่างไร

ป่าชุมชนส่วนหนึ่งยังไม่ทราบข่าวสารเรื่องของ พ.ร.บ.ป่าชุมชน ต้องไปหาช่องทางประชาสัมพันธ์ให้ป่าชุมชนได้รับทราบ ว่า พ.ร.บ.ป่าชุมชน ถ้าเข้ามาได้สิทธิอะไรบ้าง ถ้าไม่เข้ามาเสียสิทธิอะไรบ้าง ต้องทราบตรงนี้ ไปฟื้นฟูคณะกรรมการ ป่าไหนที่คณะกรรมการยังไม่เป็นปัจจุบัน ก็ไปทำให้เป็นปัจจุบัน ตำบลไหนยังไม่เป็นปัจจุบัน ก็ทำให้เป็นปัจจุบัน แต่จังหวัดเป็นปัจจุบันอยู่แล้วก็ดำเนินการต่อไป ส่วนระดับภาคตอนนี้ก็ชัดเจนแล้ว ประธานภาคอีสานคือ ประธานจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนชัยภูมิเป็นรองประธาน เลขานุการให้ ๒ คน คือ ศรีสะเกษ กับขอนแก่น ส่วนที่เหลือ ๑๖ จังหวัด เป็นคณะกรรมการป่าชุมชนระดับภาค เชิญขึ้นมาในระดับประเทศ ตอนนี้ยังไม่เห็นภาพที่ชัดเจนของประเทศ ว่าใครเป็นประธาน ใครเป็นคณะกรรมการ เราจะต้องมีศูนย์รวมของประเทศ มีประธาน มีรองประธาน มีคณะกรรมการให้ชัดเจน เพื่อเราจะยกระดับป่าชุมชนของเราให้เข้มแข็งขึ้น

“วันนี้รู้สึกภูมิใจมากที่ได้มานั่งอยู่ตรงนี้ และดูแลรักษาป่าไว้
ให้กับพระองค์ท่านได้โดยที่ไม่มีการถูกทำลาย และไม่ถูกบุกรุก”

นายมนตรี ขาวสะอาด
ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดกระบี่

ประเด็นที่ ๑ เครือข่ายในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร และเป้าหมายเครือข่ายป่าชุมชนคืออะไร

เครือข่าย มีความคล้ายๆ กัน แต่บางพื้นที่ ดำเนินการไม่เหมือนกัน ทางใต้ ได้มีการเชื่อมโยงเหมือนกับ
ใยแมงมุม โดยเฉพาะในระดับหมู่บ้าน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศอย่างวันนี้ ถือเป็น
จิตอาสาที่พวกเรามานั่งอยู่ตรงนี้ แสดงว่าทุกคนมีความจริงใจต่อเครือข่ายของเราในกรมป่าไม้ และเครือข่าย
ป่าชุมชนทั้งหลายทั่วประเทศ คิดว่าต่อไปในอนาคต จะมีการเชื่อมโยงระหว่างภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคอีสาน
และภาคใต้ เรื่องเครือข่าย

ประเด็นที่ ๒ พัฒนาการก่อเกิดของเครือข่ายป่าชุมชนมีความเป็นมาอย่างไร มีโครงสร้างเครือข่ายและการบริหาร
จัดการเครือข่ายอย่างไร และข้อค้นพบที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง (การแลกเปลี่ยนจากเครือข่ายที่เข้าร่วมสัมมนา)

ป่าชุมชนบ้านทุ่งสูง ซึ่งเป็นต้นแบบของกระบี่ ได้จัดตั้งเป็นป่าชุมชนเมื่อปี ๒๕๔๓ แต่เริ่มอนุรักษ์มาเป็น
๑๐๐ ปีตั้งแต่รุ่นพ่อ แต่ไม่ได้มีการขออนุญาตให้ถูกต้องเพราะมันไม่ได้มีกฎหมาย แต่ตอนนี้มีกฎหมายคุ้มครอง
ป่าชุมชนให้ถูกต้องแล้ว ในการดำเนินการต้องทำความเข้าใจกับชุมชน กับพี่น้องประชาชน และได้จัดตั้งในรูปของ
คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งยากมากกว่าจะทำความเข้าใจกับชุมชน กับชาวบ้าน กับเจ้าหน้าที่ เพราะในขณะนั้นทางใต้
กำลังมีกระแสเรื่องขอสัมปทานสร้างสวนปาล์ม จึงได้มีการต่อสู้เพื่อป่าผืนนี้ จำนวน ๗,๐๐๐ ไร่ จนได้ทำความเข้าใจกับชุมชน และชาวบ้าน ซึ่งมนุษย์มีอยู่ ๓ ประเภท ๑. เห็นด้วย ๒. นั่งเฉยๆ ๓. ไม่เห็นด้วย ซึ่งกว่าจะผ่าน
จุดนี้ไม่ง่ายเลยต้องต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ นายทุน ชาวบ้าน เพื่อผลประโยชน์ของส่วนร่วม หลังจากนั้นก็ได้ทำงานวิจัย
ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๙ ปี ขอย้อนไปเมื่อปี ๒๕๔๒ ได้ฝึกชาวบ้าน รสทป. (ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์
พิทักษ์ป่า) ปี ๒๕๔๓ ได้รับธงอาสาสมัครพิทักษ์ป่า จากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ปี ๒๕๔๔ ท่านได้เสด็จออก
ตรวจเยี่ยมผู้ที่ได้รับธง ก็ปรากฏว่าชาวบ้านที่ไม่เห็นด้วย ที่นั่งดูเฉยๆ ก็หันมาร่วมมือร่วมใจที่จะอนุรักษ์พิทักษ์ป่า
ผืนนี้เอาไว้ นี่เป็นส่วนหนึ่ง เป็นบุญบารมี ที่พระองค์ท่านเป็นห่วง และท่านตรัสว่า ขอให้ผู้ใหญ่และคณะกรรมการ
ป่าชุมชนรักษาป่าผืนนี้เอาไว้ให้ดีที่สุด เพราะป่าที่ดีๆ แบบนี้ไม่มีที่ไหนอีกแล้ว ในฐานะที่เป็นประธานป่าชุมชนบ้าน
ทุ่งสูง ได้กราบตรงฝ่าพระบาทของท่าน แล้วบอกว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะรักษาป่าผืนนี้จนชีวิตจะหาไม่ ซึ่งตอนนี้
ได้เกษียณอายุมา ๖ ปีแล้ว และได้มีการเปลี่ยนชื่อแล้ว พอเปลี่ยนชื่อก็เกิดปัญหาเหมือนกัน เพราะเขาไม่เห็น
ความสำคัญตรงนี้ เนื่องจากเป็นคนรุ่นใหม่

ตอนนี้ได้สร้างเครือข่ายที่จังหวัดกระบี่ และได้สร้างป่าชุมชนขึ้นมา ๕๓ ป่า นำร่องโดยการไปทำความเข้าใจกับตำบลอื่น หมู่บ้านอื่น ว่าเราประสบความสำเร็จ ซึ่งอยากให้พ่อแม่พี่น้องได้มีส่วนร่วมในการดูแล พิทักษ์รักษาป่าไว้ วันนี้ก็รู้สึกภูมิใจมากที่ได้มานั่งอยู่ตรงนี้ และดูแลรักษาป่าไว้ให้กับพระองค์ท่านได้โดยที่ไม่มีการถูกทำลาย และไม่ถูกบุกรุก เครือข่าย ๕๓ ป่า มีโครงสร้างบริหาร โดยมีการนัดประชุมทุกปี เพราะพื้นที่แต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน เป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวบ้าง การวิจัย/การศึกษา เป็นศูนย์เรียนรู้ของนักศึกษา นักเรียน โดยจัดเป็นแบบ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) มีเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเรื่องของการเชื่อมโยงเครือข่าย รวมถึงหน่วยงานอื่น เช่น อบต. เพราะมีในทุกตำบลอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นก็ต้องมีการเชื่อมโยง ในการใช้งบประมาณต่างๆ รวมถึงสถาบันการศึกษา และ อบจ.

การทำให้เครือข่ายทั้ง ๕๓ ป่า เข้มแข็ง คือการให้บาทหลวงสุภาพสตรีเข้ามาช่วย ถ้าไปป่าไหน มีการบูรณาการป่าผืนนั้น ทางสุภาพสตรี กลุ่มแม่บ้าน มาช่วยทำอาหาร เป็นส่วนหนึ่งที่จะมาช่วยสื่อสารให้ง่ายขึ้น ในส่วนของทางสถาบันการศึกษา ก็มีทางโรงเรียนเข้าไปศึกษา และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในป่าชุมชน รวมถึงมีจิตอาสาเข้ามาร่วมบริหารจัดการด้วย ส่วนมากจิตอาสาจะเป็นสุภาพสตรี

ประเด็นที่ ๓ แนวทางการยกระดับเครือข่ายป่าชุมชนในระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีข้อเสนออย่างไร

ต้องยอมรับว่ากฎหมายฉบับนี้มันยังใหม่ ก็ต้องกลับไปประชุมกับเครือข่ายของจังหวัด และจะต้องนำข้อเสนอแนะมาก่อน กว่ากฎหมายลูกจะออก ก็ต้องมีการนัดประชุมเครือข่ายของจังหวัดก่อน ต้องฟังประเด็นพื้นที่ต้องการอะไรบ้าง แล้วก็มานำเสนอกับหน่วยงานของรัฐ

“การทำงานเครือข่ายจะใช้การทำงานด้วยใจ และเชื่อมโยงด้วย
คำว่า เพื่อนงาน กับภาคีเครือข่ายต่างๆ ของชุมชนก็จะใช้ระบบเดียวกัน”

นางสมพร ปานโต
คณะกรรมการป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

ประเด็นที่ ๑ เครือข่ายในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร และเป้าหมายเครือข่ายป่าชุมชนคืออะไร

เครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงทางใจกันมากกว่า เพราะว่าเราทำงาน เราไม่มีงบประมาณ แต่เชื่อมโยงการทำงานกันได้ เพราะใช้ใจประสานงาน การทำงานที่เป็นเครือข่าย คำว่า เพื่อน สำคัญ มีทุกสิ่งทุกอย่าง มีมากกว่าเงินทอง คำว่าเพื่อนในการทำงานจะเชื่อมโยงการทำงานได้ดีมากกว่าคำสั่ง หรือหนังสือสั่งการมา ดังนั้น การทำงานเครือข่ายจะใช้การทำงานด้วยใจ และเชื่อมโยงด้วยคำว่า เพื่อนงาน กับภาคีเครือข่ายต่างๆ ของชุมชนก็จะใช้ระบบเดียวกัน ทำให้การขับเคลื่อนงานค่อนข้างที่จะสั่นไหวไปได้ดีมากกว่าการมีคำสั่ง ป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรีค่อนข้างมีพื้นที่การทำงานมาก พื้นที่กว้าง ถ้าทางราชการสั่งยังไม่ได้ผลเท่ากับการขับเคลื่อนงานกันไปเอง ในส่วนของเครือข่ายที่เราคิด วัตถุประสงค์ คือ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มากกว่าที่มารวมตัวกันแล้วทำอะไร เช่น ป่าชุมชนที่เข้มแข็งก็สามารถไปเป็นพี่เลี้ยงให้ป่าต่างๆ ในภาคกลางก็มีหลายพื้นที่ เช่น ป่าชุมชนเขาราวเทียนทอง ก็ถือว่าเป็นต้นแบบของป่าทั่วประเทศ เพราะขึ้นทะเบียนเป็นป่าแรก อันนี้ก็เป็นแนวทางให้เราปฏิบัติตาม

ประเด็นที่ ๒ พัฒนาการก่อเกิดของเครือข่ายป่าชุมชนมีความเป็นมาอย่างไร มีโครงสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างไร และข้อค้นพบที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง (การแลกเปลี่ยนจากเครือข่ายที่เข้าร่วมสัมมนา)

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นพื้นที่ที่มีป่าไม้ค่อนข้างเยอะ จุดเริ่มต้น คือ ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพานสามัคคี อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี ป่าชุมชนแห่งนี้มีประวัติยาวไกลมาก ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๘๘ ป่าของเราเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ ต้นไม้แต่ละต้นเป็นต้นไม้ที่ ๕ - ๖ คนโอบ แต่เนื่องจากเป็นป่าพื้นราบ หรือเรียกว่าเป็นป่าที่อยู่ในเมืองก็ได้ เพราะป่าห้วยสะพานสามัคคีอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองแค่ ๑๘ กิโลเมตร และการคมนาคมสะดวก จึงได้มีการตัดไม้ไปมาทำไม้หมอนรถไฟในช่วงสงครามโลก นอกจากนี้ป่ายังตายายก็มีอาชีพเผาถ่านขาย ป่าไม้ก็ถูกทำลายลงไปจำนวนมาก หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ หนักยิ่งกว่า คือ มีโรงงานกระดาษ โรงงานอ้อย โรงงานมันสำปะหลังเกิดขึ้น ก็ไปตัดไม้ที่ป่ามาทำเชื้อเพลิง ทำให้ป่าถูกทำลายเกือบหมด จนกระทั่งนายทุนลงไปส่งเสริมให้ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น มันสำปะหลัง และอ้อย รวมทั้งส่งเสริมให้ใช้สารเคมี ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพานสามัคคีจึงเปรียบเสมือนเป็นหลังคาของหมู่บ้าน เพราะเวลาฝนตกน้ำก็ไหลซึมลงใต้ดิน พื้นดินเราเป็นดินปนทราย น้ำไหลลงสู่สระน้ำวัดห้วยสะพานที่เราใช้อุปโภคบริโภค ป่วยตายายได้ไปเข้าพบ นายกรัฐมนตรี สมัยนั้นคือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เพื่อเรียกร้องเอาพื้นที่กลับคืนมา เกิดการเสียชีวิตกันหลายท่าน สาเหตุคือนายทุนเข้ามาบุกรุกพื้นที่ป่า จากพื้นที่หมื่นกว่าไร่ เรียกร้องเอากลับคืนมาได้ พันกว่าไร่ พื้นที่ที่เอากลับคืนมาก็เป็นพื้นที่ที่โล่งเตียนหมดแล้ว ยังไม่ได้ค้ำถึงเรื่องต้นไม้ ค้ำถึงเรื่องสุขภาพ พื้นที่นั้นเลยใช้เป็นพื้นที่สำหรับเลี้ยงวัว ต.หนองโรง เป็นตำบลที่มีวัวมากที่สุด ใน อ.พนมทวน วัวเมื่อเข้าไปเลี้ยงในพื้นที่ป่าที่ถูกตัดต้นไม้หมดแล้ว เหลือแต่ตอเดิม วัวก็ให้ปุ๋ยกับต้นไม้เรา คนเลี้ยงวัวก็คือคนที่ช่วยดูแลพื้นที่ป่าไม้กลับคืนมา ปัจจุบันถึงต้นไม้จะโต

แค่ ๑ คนโอบ แต่เราก็ภาคภูมิใจ ที่เราสามารถที่จะช่วยกันดูแลอนุรักษ์ป่าของเรากลับคืนมา เดิมชุมชนดูแลกันเอง โดยที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรไหนมารู้ กระทั่งทางป่าไม้จังหวัดกาญจนบุรีได้ไป ให้ความรู้ชาวบ้านเกี่ยวกับหลักสูตรป่าชุมชน และเชิญชวนไปอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า มีการขับเคลื่อนขอรับพระราชทานธงช้างเผือก ธงพิทักษ์ป่า รักษาชีวิต แล้วก็ได้งบประมาณจาก SIF (กองทุนเพื่อสังคม) ไปดูงานที่จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน (นางนันทนา บุญยานันต์) ได้เคยทำงานอยู่ในสมัยนั้น ก็ให้แนวคิดจุดประกาย ว่าพวกเราเหมือนกัน ๑๕-๑๖ พื้นที่ ของจังหวัด เมื่อกลับไปต่างคนต่างทำมันก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ดังนั้น ควรมีการรวมกลุ่มกัน เพื่อจะได้ช่วยเหลือกันในเรื่องต้น แรกเริ่มรวมกลุ่มกันได้ ๑๖ ชุมชน จาก ๓ อำเภอ คือ อ.ไทรโยค อ.บ่อพลอย อ.เลาขวัญ และเลือกโครงสร้างคณะทำงานเบื้องต้นก่อน ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพานสามัคคีเป็นพี่เลี้ยงก่อน ก็ได้ตั้งนายประยงค์ แก้วประดิษฐ์ เป็นประธานเครือข่าย ซึ่งปัจจุบันได้เสียชีวิตไปแล้ว อาจารย์สมพร ปานโต ได้รับเลือกให้เป็นเลขาฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ เป็นต้นมา ก็ได้มีประธาน รองประธาน โดยเอารองประธานจากอำเภอไทรโยค และอำเภอเลาขวัญ มาเป็นคณะทำงานร่วมกัน ได้มีการรวมตัวกันหลวมๆ ก่อนกลับมาถึงทางจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน (นางนันทนา บุญยานันต์) ก็ได้เชิญชวนพื้นที่ทั้ง ๑๖ พื้นที่ไปขับเคลื่อนงานต่อ โดยช่วยกันดูว่าป่าของจังหวัดกาญจนบุรี ยังมีพื้นที่ไหนอีกบ้าง ที่สนใจที่ต้องการมาทำเรื่องป่าชุมชน ก็ได้มีการเริ่มขยายเครือข่ายกัน โดยทำงานร่วมกับทางป่าไม้จังหวัด ทาง กอ.รมน. หน่วยงานทหารในพื้นที่ เพราะว่าพื้นที่ป่าชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ในเขตทหารด้วย และเป็นป่าอนุรักษ์ ป่าสงวน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่หลากหลาย เพราะฉะนั้นองค์กรที่จะมาขับเคลื่อนก็ต้องมีหลายภาคส่วนด้วยกัน ณ ปัจจุบันนี้ป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรีที่ขึ้นทะเบียนกับทางกรมป่าไม้เรียบร้อยแล้วมี ๑๖๐ กว่าป่า ที่เหลือไม่สามารถมาขึ้นทะเบียนได้เนื่องจากว่าเป็นป่าที่อยู่ในเขตอนุรักษ์ เขตทหาร แต่เราก็เชื่อมโยงกันในนามของเครือข่าย และมีการช่วยเหลือกัน

ความสำเร็จ ก็คือการที่เราได้มาช่วยเหลือกัน ช่วยเหลือโดยใช้เครือข่ายของเราในการขับเคลื่อนงาน ยกตัวอย่างเช่น ป่าชุมชนบ้านยางโทน ที่ท่านประธานคนปัจจุบันนี้ดำรงตำแหน่งอยู่ ป่าชุมชนบ้านยางโทนมีปัญหามาก ต้นไม้ต้นใหญ่กว่าที่ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน แต่ถูกตัดไปว่าเป็นป่าเสื่อมโทรม เพราะจะเอาพื้นที่นั้นมาทำเหมืองแร่ มาปลูกยางพารา ซึ่งมันไม่น่าเป็นไปได้ พวกเราเครือข่ายก็เลยรวมตัวกันลงไปจัดเวที เพื่อให้ชาวบ้านได้รับรู้ว่าป่าชุมชนบ้านยางโทนไม่ได้ทำงานแบบโดดเดี่ยว แต่มีเพื่อนเครือข่ายทั้งจังหวัด ที่สำคัญเลยคือได้มีการนำเสนอลงไปด้วย เราสามารถที่จะได้พื้นที่กลับคืนมา

ประเด็นที่ ๓ แนวทางการยกระดับเครือข่ายป่าชุมชนในระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีข้อเสนออย่างไร

แนวทางการยกระดับของเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี ตอนนี้ไม่ได้ทำเรื่องป่าอย่างเดียว เริ่มขยายมาทำเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงอนุรักษ์ เรามีเครือข่ายป่าชุมชนที่ยกระดับขึ้นมาจากการทำงานเรื่องป่า เชื่อมโยงกับท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี กับ ททท. ผลักดันให้เป็นการท่องเที่ยว โดยใช้สิ่งที่มีอยู่ในป่าชุมชน ขับเคลื่อนงาน ยกระดับเพื่อเชื่อมโยง เชื่อมร้อยกับภาคีเครือข่ายทั้งหมด และโยงไปถึงในระดับชาติด้วย

สรุปประเด็นการเสวนา : เครือข่ายป่าชุมชนต้นแบบ

ผู้เข้าร่วมเสวนา	สรุปรายละเอียด
นายสุมัย หมายหมั่น ประธานเครือข่ายป่าชุมชน จังหวัดลำปาง	เครือข่าย คือ การเชื่อมโยง หรือการรวมตัวกันของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ รวมตัวกันเพื่อมาเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะนำไปสู่การจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืน เครือข่ายต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ อย่าเอาเฉพาะความรู้เรื่องเดิมๆ แล้วเราจะได้นำไปใช้ประโยชน์ ต้องหมั่นประชุม และต้องขอเจ้าหน้าที่ป่าไม้มาร่วม เพื่อที่เครือข่ายจะได้ปรึกษาหารือ เครือข่ายจะได้มีการยกระดับ มีความมั่นคง และแน่นแฟ้นมากขึ้น
นายชัยวัฒน์ ชินรัตน์ ประธานเครือข่ายป่าชุมชน จังหวัดชัยภูมิ	เครือข่ายตั้งขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แต่ละป่าชุมชนมีองค์ความรู้ มีปราชญ์ มีของดีๆ มีนวัตกรรมในแต่ละป่า สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำหรับป่าที่เข้มแข็งก็เป็นพี่เลี้ยงให้กับป่าที่เกิดขึ้นมาใหม่ นอกจากเครือข่ายป่าชุมชนแล้ว เราต้องเอาภาคีเครือข่ายที่อยู่ใกล้เข้ามาเชื่อมโยงการทำงาน ได้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้ทำงานได้คล่องตัวมากขึ้น นอกจากนี้ต้องหาช่องทางประชาสัมพันธ์ให้ป่าชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ป่าชุมชน ถ้าเข้ามาได้สิทธิอะไรบ้าง เพื่อเราจะยกระดับป่าชุมชนของเราให้เข้มแข็งขึ้น
นายมนตรี ขาวสะอาด ประธานเครือข่ายป่าชุมชน จังหวัดกระบี่	การดำเนินการเครือข่ายของจังหวัดกระบี่ก็จะคล้ายๆ กับเครือข่ายอื่นๆ มีโครงสร้างบริหาร มีการนัดประชุมทุกปี มีเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเรื่องของการเชื่อมโยงเครือข่าย รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ เช่น อบต. ตอนนี้ได้สร้างเครือข่ายที่จังหวัดกระบี่ และได้สร้างป่าชุมชนขึ้นมา ๕๓ ป่า นำร่องโดยการไปทำความเข้าใจกับตำบลอื่น หมู่บ้านอื่น ว่าเราประสบความสำเร็จ ซึ่งอยากให้พ่อแม่พี่น้องได้มีส่วนร่วมในการดูแล พิทักษ์รักษาป่าไว้ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สุภาพสตรีเข้ามามีบทบาทในการทำกิจกรรมและบริหารจัดการเครือข่ายป่าชุมชนด้วย
นางสมพร ปานโต คณะกรรมการเครือข่าย ป่าชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี	เครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงทางใจกัน เพราะว่าเราทำงานไม่มีงบประมาณ แต่เชื่อมโยงการทำงานกันได้เพราะใช้ใจประสาน ตอนนี้ไม่ได้ทำเรื่องป่าอย่างเดียว เริ่มขยายมาทำเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงอนุรักษ์ เรามีเครือข่ายป่าชุมชนที่ยกระดับขึ้นมาจากการทำเรื่องป่า เชื่อมโยงกับท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี กับ ททท. ผลักดันให้เป็นการท่องเที่ยว โดยใช้สิ่งที่มีอยู่ในป่าชุมชน ขับเคลื่อนงาน ยกระดับเพื่อเชื่อมโยง เชื่อมร้อยกับภาคีเครือข่ายทั้งหมด และโยงไปถึงในระดับชาติด้วย

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

นายสีหา มงคลแก้ว
(ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี)

“เครือข่ายป่าชุมชนเกิดขึ้นจากช่วงสมัยนั้นงบประมาณ SIF เข้ามาสู่ประเทศจำนวนมาก มีกลุ่ม/องค์กรต่างๆ เกิดขึ้นจำนวนมากด้วยเช่นกัน ฉะนั้นในการทำงานเครือข่าย ช่วงเป็นเครือข่ายองค์กรภาคประชาชน การประสานเครือข่ายป่าชุมชน จากชุมชนบ้านเล็กๆ เข้ามารวมกันในตำบล ออกจากตำบลก็เข้าสู่อำเภอ ออกจากอำเภอก็เข้าสู่จังหวัด ถ้าพูดกันง่ายๆ ก็คือแต่ละหมู่บ้านของจังหวัด แต่ละอำเภอของจังหวัดนั้นๆ มาเป็นเครือข่ายระดับจังหวัด นโยบายการทำป่าชุมชนเกิดขึ้นมากที่สุด ก็คือนโยบายของภาครัฐ การจัดการป่าชุมชน การสรรหาป่าชุมชนมาขึ้นทะเบียนเป็นป่าชุมชนก็มาจากภาครัฐ ฉะนั้นเราพึ่งใครไม่ได้เลย เพราะภาครัฐเป็นคนหนุนเรา ไม่อย่างนั้นเครือข่ายก็จะค่อยๆ หายไป ค่อยๆ หดไป เพราะไม่มีหัวใจที่จะทำงาน ไม่มีจุดยืน เวลามีปัญหาแล้วมองหาใครไม่เห็น สุดท้ายแล้วก็มองหาป่าไม้ อันนี้เป็นการยกย่องให้ป่าไม้ที่หนุนเรา การทำงานในแต่ละระดับไม่ว่าจะเป็นระดับจังหวัด หรือระดับภาค คิดว่าการทำงานไม่ค่อยแตกต่างกัน แตกต่างกันแค่พื้นที่เท่านั้น สุดท้ายก็ต้องถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน มีอะไรส่งข่าวแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน สุดท้ายเครือข่ายของประเทศชาติเราก็จะเดินหน้าไปด้วยดี”

นายพนม โนนพิมาย
(ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดระยอง)

“สิ่งที่อยากจะเสริมในเรื่องของเครือข่าย มองในภาพรวมของทั่วประเทศ คือ เรื่องการบอกต่อ ส่งต่อ ในการเพิ่มพื้นที่ป่าชุมชนเข้ามาอีกตามเป้าหมาย ซึ่งประธานเครือข่ายแต่ละจังหวัดมีองค์ความรู้ รวมถึงสมาชิกเครือข่าย หรือกรรมการระดับอำเภอ ระดับหมู่บ้าน หลายๆ ท่านมีศักยภาพในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ยังมีป่าอีกหลายๆ ป่า ที่ยังตกสำรวจ เราก็ไปถ่ายทอดองค์ความรู้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกฎหมาย พ.ร.บ.ป่าชุมชน ส่งเข้าไป ถ้ามีจังหวัด หรือมีโอกาส ในฐานะที่คลุกคลีกับภาคเอกชน ก็หาทุนสนับสนุนเล็กๆ น้อยๆ トラバドที่เรายังมีพลังเชิงชวน เพื่อให้เกิดป่าเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายของกรมป่าไม้ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

นายเสวียน สองสีขวา
(ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดน่าน)

“กลุ่มฮักเมืองน่าน เราเอามารวมกันได้ไม่มีปัญหา เพราะว่าดิน น้ำ ป่า มันก็อยู่ในองค์กรเดียวกัน เรามีจิตใจ มีหัวใจจะแก้ปัญหาในเรื่องนั้นๆ ร่วมกัน เราไม่มีการแบ่งการแยก เราต้องมีความร่วมมือกัน คือ ขยับเครือข่ายให้เกิดเป็นพลังขึ้นสู่ระดับภาค และเราจะต้องดำเนินการร่วมกันเป็นเครือข่ายทั้งประเทศให้มันเกิดขึ้น เหมือนกับเป็นองค์กรใหญ่ระดับชาติ”

“มีเรื่องที่ต้องปรึกษาหารือ และเรียนถามที่ประชุม ซึ่งหลายๆ ท่านมีองค์ความรู้ที่มากอยู่แล้ว ซึ่งน่าจะได้อำตอบอยู่ ตอนนี้เครือข่ายเรามีหลายแห่งที่มีองค์กรภาคประชาชน หรือองค์กร Ngo ไปตั้งเครือข่ายซ้อนขึ้นมา อย่างเช่น มีประธาน เครือข่ายระดับจังหวัดอยู่แล้ว องค์กรภาคประชาชนก็ไปตั้งอีกกลุ่ม หนึ่งเกิดขึ้นมา แล้วก็ไปตั้งประธานเครือข่ายระดับจังหวัด ซ้อนขึ้นมา เรามีวิธีการที่จะแก้ไข หรือเราอาจจะไปประสานงาน กันได้อย่างไร อยากได้องค์ความรู้ตรงนี้”

นายเดช เขียวเขติวิทย์
(ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดนครสวรรค์)

นายตระกูล สว่างอารมณ์
(ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดชลบุรี)

“ประเด็นเรื่องของเครือข่าย ที่ประธานเครือข่าย จ.นครสวรรค์ บอกว่า มีหลายเครือข่าย หลายองค์กร ความจริงเรื่องของการทำเรื่องป่าไม้เฉพาะเจาะจงอยู่ที่กรมป่าไม้ หลายหน่วยงาน หลายองค์กร จะรวมตัวกันมาจัดตั้งเครือข่ายก็สามารถดำเนินการได้ เป้าหมายคือสร้างความสมบูรณ์ให้กับป่า เพราะฉะนั้นถ้าเครือข่ายหลายๆ เครือข่าย หลายๆ ภาคี มาร้อยเรียง มันเป็นผลดีด้านการสร้างเครือข่าย ในฐานะที่เคยเป็นประธานเครือข่ายป่าชุมชนรอยต่อ 5 จังหวัดภาคตะวันออก การเชื่อมร้อยเครือข่ายของภาคตะวันออก มาทำความเข้าใจ และมีแนวทางชัดเจนในการจัดการป่าชุมชน มันก็เป็นเรื่องดี เพราะว่ากรมป่าไม้บางครั้งเข้าไม่ถึงด้วยข้อจำกัดเรื่องของการดูแลพื้นที่ ในเรื่องประเด็นของเครือข่าย อย่าปิดกัน ใครก็ได้ที่มีหัวใจในการรักป่า นั่นคือเป้าหมายของการเป็นเครือข่าย”

นางนันทนา บุญยานันต์
(ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน)

“วันนี้ถือเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ป่าชุมชนมีความเข้มแข็ง และรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายของกรมป่าไม้ หรือเครือข่ายใดๆ คิดว่ามีเจตนารมณ์เดียวกันที่จะเชื่อมโยงคนที่มีความตั้งใจทำงานประเด็นที่พูดถึง เมื่อใช้ชื่อว่าเครือข่ายป่าชุมชนเหมือนกัน ๒ กลุ่ม วันนี้ไม่เป็นไร ต่างคนต่างขับเคลื่อน แต่ใครจะเดินเข้าสู่กฎหมาย ประเด็นที่ท่านก้านันตรฤกุล สว่างอารมย์ ยกตัวอย่าง ว่าเครือข่ายป่าชุมชนปารอยต่อ ๕ จังหวัด ก็ไม่เหมือนกัน ท่านเป็นประธานในกลุ่มระดับภาค ก็ขับเคลื่อนในระดับภาค กลุ่มเครือข่ายป่าชุมชนรอยต่อก็ขับเคลื่อนกันไป หรือกรณีเป็นประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดชลบุรี มี ๒ ท่าน ใครจะเป็นคนเดินเข้าสู่กฎหมาย นี่คือการถามที่เราจ้างกฤษฎีกาเป็นงานวิจัย ที่เรียกว่ามูลนิธินิติวิจัยกฎหมายของกฤษฎีกา ช่วยร่างกฎหมายเพื่อนำไปเสนอ คณะกรรมการนโยบาย เอาความต้องการของกรมป่าไม้ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น จากพี่น้อง ภาคประชาชน นักวิชาการ รวบรวมว่าสิ่งที่เราต้องการขัดกับกฎหมายอื่น หรือเป็นไปตามกฎหมายหลักการ/กฎหมายแม่ กฤษฎีกาจะเป็นผู้ทำให้เรา เรื่องการจดทะเบียนเครือข่ายป่าชุมชน เพื่อให้พวกท่านมีตัวตนตามกฎหมาย จะเดินเข้าสู่ พ.ร.บ. อย่างไร กฎหมายฉบับนี้ สมาชิกของ พ.ร.บ. ป่าชุมชน คือ สมาชิกป่าชุมชน เมื่อทุกท่านคือสมาชิก ท่านก็รวบรวมสมาชิกของจังหวัดท่านมาจดทะเบียน แต่ไม่ได้เป็นการจดทะเบียนตัวบุคคล เป็นการจดทะเบียนเครือข่าย ซึ่งมีตัวตนจริงๆ โดยมอบหมายให้มีตัวแทนไปจดทะเบียน ฉะนั้นคนที่ไปจดทะเบียนต้องมีหลักฐาน สนับสนุน จากสมาชิกตามกฎหมาย ถ้ามี ๒ คน แล้ว ๒ คนก็มีสิทธิที่จะเข้าไปจดทะเบียน แต่คณะกรรมการจดทะเบียนคงพิจารณาถึงสมาชิกที่สนับสนุนท่านว่าเป็นสมาชิกตามกฎหมายหรือไม่ เพราะการจดทะเบียนนี้จะนับสมาชิกตามกฎหมาย เหมือนกับที่เราจะเลือก ส.ส. คือบุคคลที่มีบ้านเลขที่อยู่ที่นั่น ถึงจะเลือก ส.ส. คนนี้ เป็นตัวแทนของเรา

พิธีปิด

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน
โดย รองอธิบดีกรมป่าไม้
(นายปรมินทร์ วงศ์สุวัฒน์)

กล่าวยินดีที่ได้มาพบปะกับทุกท่าน ซึ่งตั้งแต่ในพิธีเปิดได้เห็นความมุ่งมั่น ความตั้งใจของผู้นำเครือข่าย เห็นการแสดง เจตนารมณ์ในการบริหารจัดการป่าชุมชน ที่จะร่วมแรงร่วมใจกับภาครัฐ โดยมีกฎหมาย พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นตัวตั้ง และมีกฎหมายรอง หลักเกณฑ์ กฎระเบียบต่างๆ เพื่อใช้เป็นรูปแบบในการ

บริหารจัดการป่าชุมชนในอนาคตให้ดีที่สุด ในการประชุมที่ผ่านมาได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เติมเต็มในส่วนที่ขาด สร้างองค์ความรู้ที่มาจากตัวเอง จากวิทยากรที่มาให้ความรู้ และจากเวทีสัมมนาที่น่าประสพการณ์ต่างๆ มาถ่ายทอดสู่กันฟัง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการซักถามประเด็นข้อสงสัยที่หลายท่านไม่ทราบ เพื่อตอบคำถามและ ให้มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ที่จะทำให้ป่าชุมชนสามารถไปสู่ความสำเร็จในอนาคตข้างหน้า ซึ่งเครือข่าย ป่าชุมชนที่มาสัมมนาในครั้งนี้จะเป็นกลไกหลักสำคัญที่จะสร้างเครือข่ายต่างๆ เข้ามาร่วมรักษาทรัพยากรป่าไม้ ของประเทศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขณะนี้กฎหมายป่าชุมชนได้ประกาศออกมาแล้ว จึงเป็นความภาคภูมิใจหลังจากที่มีการรอคอยมานาน เมื่อมีกฎหมายแล้ว จะต้องใช้กฎหมายตัวนี้ และกฎระเบียบต่างๆ ที่จะออกตามมา ให้สามารถดำเนินการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์ได้จริง ขอขอบคุณในเจตนารมณ์ที่พวกท่านได้สร้างความเชื่อมั่น ที่จะร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจกัน สร้างป่าชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต่อประเทศชาติให้มีความยั่งยืน หวังว่า จะได้รับความร่วมมือจากพวกท่านทุกคนอย่างต่อเนื่องตลอดไป

พิธีมอบป้ายเครือข่ายป่าชุมชน
โดย รองอธิบดีกรมป่าไม้ (นายปรเมินทร์ วงศ์สุวัฒน์)

- ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด เป็นตัวแทนในการรับมอบป้าย
- เพื่อแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในการรวมพลังขับเคลื่อนกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาคเหนือ

ภาคกลาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคใต้

พิธีประกาศเจตนารมณ์ของเครือข่ายป่าชุมชน

ตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชนภาคกลาง

“พวกเราเป็นตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชนจาก 68 จังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งมีสมาชิกป่าชุมชน จำนวน 129,128 คน มาจาก 8,751 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่กรมป่าไม้ ส่งเสริมและอนุมัติโครงการป่าชุมชนให้พวกเรา กว่ามาถึงวันนี้ พี่น้องเครือข่ายป่าชุมชน ต้องเสียสละกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ ในการปกป้องรักษาผืนป่า หลายหมู่บ้านต้องแลกมาด้วยเลือดเนื้อ และชีวิต เพื่อดำรงไว้ ซึ่งทรัพยากรป่าไม้อันเป็นที่รักและหวงแหนของชุมชน พวกเราเครือข่ายป่าชุมชนทุกคน “ขอประกาศเจตนารมณ์” ในการมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการป่าชุมชน ดังนี้”

นายตระกูล สว่างอารมณ์
ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดชลบุรี

พิธีประกาศเจตนารมณ์ เครือข่ายป่าชุมชน (ต่อ)

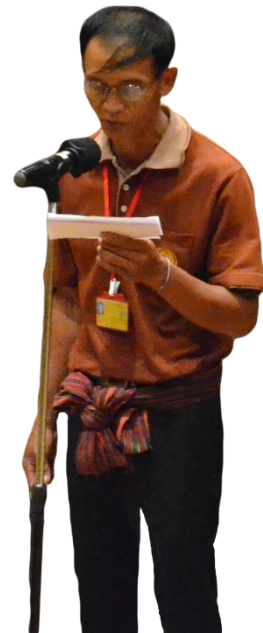
นายสุเมัย หมายหมั่น
ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดลำปาง

ตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชนภาคเหนือ

“ด้วย พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม ที่ผ่านมา นับว่าเป็นของขวัญที่ภาครัฐมอบให้กับพี่น้องประชาชนที่รอคอยกฎหมายป่าชุมชน มา 28 ปี เครือข่ายป่าชุมชนมีความยินดีที่จะร่วมเรียนรู้ ศึกษาทำความเข้าใจ และที่สำคัญ คือ พวกเราเครือข่ายป่าชุมชนจะมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และข้อสังเกต ในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พวกเราขอเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างประวัติศาสตร์ กฎหมายป่าชุมชน ซึ่งจะเป็นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง”

ตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“พวกเราเครือข่ายป่าชุมชน ล้วนมีความตั้งใจและมีอุดมการณ์ที่จะร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ในการอนุรักษ์ ป่าฟู จัดการ บำรุง รักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คงความหลากหลายทางชีวภาพ ในป่าชุมชน ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ควบคู่กันอยู่กับป่า อย่างสมดุลและยั่งยืนตลอดไป ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายป่าชุมชน พ.ศ. 2562”

นายสีทา มงคลแก้ว
ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี

พิธีประกาศเจตนารมณ์ เครือข่ายป่าชุมชน (ต่อ)

นายบุญเลิศ พันธุ์สนิท
ประธานเครือข่ายป่าชุมชนจังหวัด
นครศรีธรรมราช

ตัวแทนเครือข่ายป่าชุมชนภาคใต้

“พวกเราเครือข่ายป่าชุมชน จะมุ่งมั่น ส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเข้มแข็ง ให้กับพี่น้องเครือข่ายป่าชุมชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกัน และกัน ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการจัดการ ป่าชุมชน สร้างนวัตกรรม การใช้ประโยชน์ เพื่อเพิ่มมูลค่า ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ช่วยกันจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนแต่ละป่า พร้อมนี้ พวกเราชาวเครือข่ายป่าชุมชน จะเป็นต้นแบบ ให้การช่วยเหลือ ขยายผล และสร้างแนวร่วมในการจัดตั้งป่าชุมชนน้องใหม่ แบบเพื่อนช่วย เพื่อน เพื่อการรักษาพื้นที่ป่าของประเทศชาติไว้ให้คงอยู่ เพื่อส่งต่อให้ลูกหลาน สืบไป”

ภาคผนวก

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ตารางที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๒๐๖	๙๐
หญิง	๒๒	๑๐
รวม	๒๒๘	๑๐๐
สถานะ		
ผู้อำนวยการ/ผู้แทนส่วนจัดการป่าชุมชน	๒๒	๑๐
ผู้อำนวยการ/ผู้แทนศูนย์ป่าไม้จังหวัด	๖๕	๒๘
ประธานเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด	๕๒	๒๓
คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด	๗๐	๓๑
สมาชิกเครือข่ายป่าชุมชน	๑๙	๘
รวม	๒๒๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นเพศชาย ร้อยละ ๙๐ และเป็นเพศหญิง ร้อยละ ๑๐ สถานะผู้เข้าสัมมนา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชน ได้แก่ ผู้อำนวยการ/ผู้แทนส่วนจัดการป่าชุมชน ร้อยละ ๒๘ และผู้อำนวยการ/ผู้แทนศูนย์ป่าไม้ ร้อยละ ๑๐ และเครือข่ายป่าชุมชน ได้แก่ ประธานเครือข่ายป่าชุมชน ร้อยละ ๒๓ คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชน ร้อยละ ๓๑ และสมาชิกเครือข่ายป่าชุมชน ร้อยละ ๘

ตารางที่ ๒ การประเมินภาพรวมการสัมมนาฯ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย
	น้อยที่สุด (๑)	น้อย (๒)	ปานกลาง (๓)	มาก (๔)	มากที่สุด (๕)	
ด้านระยะเวลา และสถานที่						
๑. ความพึงพอใจต่อสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดสัมมนา	-	-	๕๗ (๒๕%)	๗๕ (๓๓%)	๙๖ (๔๒%)	๔.๑๗
๒. การอำนวยความสะดวกและการบริการ	-	-	๕๙ (๒๖%)	๘๕ (๓๗%)	๘๔ (๓๗%)	๔.๑๑
๓. ความเหมาะสมของระยะเวลาจัดสัมมนา	-	-	๖๒ (๒๗%)	๗๖ (๓๓%)	๙๐ (๓๙%)	๔.๑๒
ด้านเนื้อหา/ความรู้						
๑. ก่อนเข้าร่วมสัมมนาท่านมีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายป่าชุมชน การบริหารจัดการป่าชุมชน และกฎหมายป่าชุมชนเพียงใด	-	๕๓ (๒๓%)	๙๗ (๔๓%)	๗๓ (๓๒%)	๕ (๒%)	๓.๑๓
๒. หลังเข้าร่วมสัมมนาท่านมีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายป่าชุมชน การบริหารจัดการป่าชุมชน และกฎหมายป่าชุมชนมากขึ้นเพียงใด	-	-	-	๑๐๙ (๔๘%)	๑๑๙ (๕๒%)	๔.๕๒
๓. เนื้อหา มีประโยชน์ช่วยเสริมสร้างการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นมากเพียงใด	-	-	-	๑๑๖ (๕๑%)	๑๑๒ (๔๙%)	๔.๔๙
ด้านวิทยากร						
๑. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาได้ตรงประเด็น	-	-	๕๙ (๒๖%)	๘๓ (๓๖%)	๘๖ (๓๘%)	๔.๑๒
๒. สอดแทรกแนวคิด ประสบการณ์ ที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย	-	-	๗๖ (๓๓%)	๘๐ (๓๕%)	๗๒ (๓๒%)	๓.๙๘
๓. มีความชัดเจนในการให้คำแนะนำ/ตอบข้อซักถาม	-	-	๒ (๑%)	๑๑๖ (๕๐%)	๑๑๑ (๔๙%)	๔.๔๘
รวม						๔.๑๓

จากตารางที่ ๒ สรุปความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายป่าชุมชน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๓ หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่และระยะเวลา ด้านเนื้อหา/ความรู้ และด้านวิทยากร ดังนี้

๑. ด้านสถานที่ และระยะเวลา

๑) ความพึงพอใจต่อสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดสัมมนา พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๔๒ รองลงมา คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ร้อยละ ๓๓ และ ร้อยละ ๒๕ ตามลำดับ

๒) การอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และระดับมากที่สุด ร้อยละ ๓๗ เท่ากัน รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ ๒๖

๓) ความเหมาะสมของระยะเวลาจัดสัมมนา พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๓๙ รองลงมา คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ร้อยละ ๓๓ และร้อยละ ๒๗ ตามลำดับ

๒. ด้านเนื้อหา/ความรู้

๑) ก่อนเข้าร่วมสัมมนาพบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายป่าชุมชน การบริหารจัดการป่าชุมชน และกฎหมายป่าชุมชน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๔๓ รองลงมา คือ ระดับมาก ระดับน้อย และ ระดับมากที่สุด ร้อยละ ๓๒ ร้อยละ ๒๓ และร้อยละ ๒ ตามลำดับ

๒) หลังเข้าร่วมสัมมนาพบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายป่าชุมชน การบริหารจัดการป่าชุมชน และกฎหมายป่าชุมชนมากขึ้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๕๒ รองลงมา คือ ระดับมากที่สุด ร้อยละ ๔๘

๓) เนื้อหาในการสัมมนามีประโยชน์ช่วยเสริมสร้างการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๕๑ รองลงมา คือ ระดับมากที่สุด ร้อยละ ๔๙

๓. ด้านวิทยากร

๑) วิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาได้ตรงประเด็น พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๓๘ รองลงมา คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ร้อยละ ๓๖ และร้อยละ ๒๖ ตามลำดับ

๒) วิทยากรมีการสอดแทรกแนวคิด ประสบการณ์ ที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๓๕ รองลงมา คือ ระดับปานกลาง และระดับมากที่สุด ร้อยละ ๓๓ และ ร้อยละ ๓๒ ตามลำดับ

๓) วิทยากรมีความชัดเจนในการให้คำแนะนำ/ตอบข้อซักถาม พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนามีความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๕๐ รองลงมา คือ ระดับมากที่สุด และระดับปานกลาง ร้อยละ ๔๙ และร้อยละ ๑ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. ควรจัดให้มีโครงการสัมมนาฯ ในทุกๆ ปี หรือปีละ ๒ ครั้ง เพื่อให้เครือข่ายได้พบปะหรือได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น จะได้ทราบปัญหาอุปสรรคในแต่ละป่า ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และนำไปพัฒนาป่าชุมชนแต่ละจังหวัดต่อไป

๒. ควรมีการจัดสัมมนาลักษณะในท้องถิ่นต่างจังหวัด หรือในแต่ละภาค และมีการดูงานนอกพื้นที่บ้าง

๓. ควรจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับประเทศ เพื่อประสานงานและขับเคลื่อนเครือข่ายระดับประเทศ

๕. ควรมีการพิจารณาค่าเดินทางใหม่ เนื่องจากในปัจจุบันค่าพาหนะในการเดินทางสูงขึ้น

ทำเนียบรายชื่อ
ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ

เครือข่ายป่าชุมชน

นายสมศักดิ์ วงศ์แก้วแปง จังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์: ๐๙๔๗๐๙๗๗๓๐ Line ID: ๐๙๔๗๐๙๗๗๓๐	นายเพิ่มพูล ไชยสิทธิ์ จังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์: ๐๘๔๓๗๘๒๕๒ Line ID: poonb๕๑๑
นายมานัส ไชยห่วย จังหวัดลำพูน โทรศัพท์: ๐๘๙๕๕๔๒๕๗๙ Line ID: -	นายเจริญ เดชชิด จังหวัดลำพูน โทรศัพท์: ๐๘๖๐๖๗๖๗๔ Line ID: -
นายผดุง ยานะรินทร์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์: ๐๘๘๔๓๔๒๐๑๕ Line ID: -	นายสันต์ณรงค์ วีระชาติ จังหวัดเชียงราย โทรศัพท์: ๐๘๐๙๗๐๙๐๔ Line ID: -
นายทอน ใจดี จังหวัดพะเยา โทรศัพท์: ๐๙๘๗๘๓๒๒๓๐ Line ID: -	นายทวน ใจดี จังหวัดพะเยา โทรศัพท์: ๐๙๓๐๓๗๓๐๙๐ Line ID: -
นายสุเมัย หมายหมั่น จังหวัดลำปาง โทรศัพท์: ๐๘๙๘๕๐๐๔๐๔ Line ID: sumai๔๐	นายธนพิพัฒน์ ธนศาโรจน์ จังหวัดลำปาง โทรศัพท์: ๐๙๕๖๗๔๐๔๕๕ Line ID: tnbp
นายสมศักดิ์ สุกระตั้ง จังหวัดอุดรธานี โทรศัพท์: ๐๘๙๗๐๓๔๐๕๐ Line ID: -	นายสมหมาย ขวัญสอน จังหวัดอุดรธานี โทรศัพท์: ๐๘๖๐๕๘๖๘๗ Line ID: -

นายกฤษดา อินทราวุธ จังหวัด:แพร่ โทรศัพท์: ๐๖๕๔๐๓๓๘๖ Line ID: -	นายสมเดช ชัยนันต์ จังหวัด:แพร่ โทรศัพท์: ๐๘๕๐๖๐๖๒๔ Line ID: -
นายเสวียน สองสีขวา จังหวัด:น่าน โทรศัพท์: ๐๙๖๕๐๓๗๐๔๘ Line ID: -	นายสว่าง แปรมประสิทธิ์ จังหวัด:น่าน โทรศัพท์: ๐๘๖๔๒๗๕๓๕๙ Line ID: -
นายสง่า บุลดี จังหวัด:ตาก โทรศัพท์: ๐๘๗๘๔๒๗๐๘๗ Line ID: -	นายสมหมาย แสนประเสริฐ จังหวัด:ตาก โทรศัพท์: ๐๘๐๗๔๐๓๓๘ Line ID: -
นายเอกชัย สังข์ทอง จังหวัด:สุโขทัย โทรศัพท์: ๐๘๗๐๘๐๗๓๐๗ Line ID: -	นายสามิตร การิละบุตร จังหวัด:สุโขทัย โทรศัพท์: ๐๘๘๐๖๔๗๓๐๗ Line ID: -
นายจำนง อ่อนระยิบ จังหวัด:กำแพงเพชร โทรศัพท์: ๐๘๘๐๔๔๗๐๐๕ Line ID: -	นายสมดี พรหมน้อย จังหวัด:กำแพงเพชร โทรศัพท์: ๐๘๖๔๘๔๐๕๐๐ Line ID: -
นายเดช เชียวเพชรวิทย์ จังหวัด:นครสวรรค์ โทรศัพท์: ๐๘๖๒๐๗๕๔๐๓ Line ID: -	นายประเสริฐ ชลอนัญญาศิลป์ จังหวัด:นครสวรรค์ โทรศัพท์: ๐๘๙๒๗๐๔๗๐๖ Line ID: -

นายวิเชียร บัวไร จังหวัดอุทัยธานี โทรศัพท์: ๐๘๕๓๓๖๔๔๙๖ Line ID: -	นายวิชัย ย่านประสิทธิ์ จังหวัดอุทัยธานี โทรศัพท์: ๐๘๖๐๖๘๖๐๐ Line ID: -
นายเศรษฐกร ภาคพันธ์ จังหวัดพิจิตร โทรศัพท์: ๐๖๓๔๔๙๙๖ Line ID: ๐๘๗๐๐๐๐๕๖๕	นายชลอ คาบคำ จังหวัดพิจิตร โทรศัพท์: ๐๘๘๐๗๐๙๘๖๖ Line ID: -
นายแผน พานทอง จังหวัดพิษณุโลก โทรศัพท์: ๐๙๐๘๔๓๐๐๕๐ Line ID: -	นายวิชาญ ดอนไพร จังหวัดพิษณุโลก โทรศัพท์: ๐๖๐๒๔๙๔๘๐ Line ID: -
นายประวิทย์ บุญประเสริฐ จังหวัดเพชรบูรณ์ โทรศัพท์: ๐๘๖๗๘๘๐๓๓ Line ID: -	นายเจริญ ทองอินทร์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โทรศัพท์: ๐๙๙๖๗๐๕๔๓๐ Line ID: ๐๙๙๖๗๐๕๔๓๐
นายสฤณี จิตนอก จังหวัดสระบุรี โทรศัพท์: ๐๘๐๖๕๙๗๔๖๖ Line ID: sryth๕๐๐	นายบุญมี วากชัยสงค์ จังหวัดสระบุรี โทรศัพท์: ๐๙๙๙๗๐๖๖๓ Line ID: -
นายประสาสน์ สง่าเนตร จังหวัดชัยนาท โทรศัพท์: ๐๙๙๖๘๐๐๐๖ Line ID: -	นายพยงค์ พวงพิกุล จังหวัดชัยนาท โทรศัพท์: ๐๘๖๐๖๓๐๖๖ Line ID: -

นางสายชล พวงพิกุล จังหวัดชัยนาท โทรศัพท์: ๐๘๔๔๙๓๙๐๔๗ Line ID: -	นายวิชัย ฉิมภรณ์ จังหวัดลพบุรี โทรศัพท์: ๐๘๗๐๐๔๐๙๐๗ Line ID: -
นายคชศักดิ์ ชำชา จังหวัดสิงห์บุรี โทรศัพท์: ๐๘๕๘๔๖๒๒๐ Line ID: -	นายสาคร คำมงคล จังหวัดอุดรธานี โทรศัพท์: ๐๙๐๘๒๔๒๖๗๘ Line ID: -
นายพิชิต ศรีพอ จังหวัดอุดรธานี โทรศัพท์: ๐๖๐๐๒๘๖๔๔ Line ID: -	นายบัวไหล บาลย์ จังหวัดหนองบัวลำภู โทรศัพท์: ๐๙๙๐๓๖๐๐๙๘ Line ID: -
นายบุญศรี ชาติบุลตรี จังหวัดหนองคาย โทรศัพท์: ๐๘๗๐๓๘๐๖๒๓ Line ID: -	นายชัยศิลป์ จำรักษา จังหวัดหนองคาย โทรศัพท์: ๐๘๐๐๖๒๓๓๐ Line ID: -
นายชุมพล จตุเรศ จังหวัดบึงกาฬ โทรศัพท์: ๐๘๓๔๔๖๔๖๘๘ Line ID: -	นางอำรัส สุวรรณวงค์ จังหวัดบึงกาฬ โทรศัพท์: ๐๖๕๓๒๒๘๖๔๔ Line ID: -
นายอนุชิต วดีศรีศักดิ์ จังหวัดนครพนม โทรศัพท์: ๐๙๙๐๐๐๖๖๐๓ Line ID: -	นายทวี สาแสง จังหวัดนครพนม โทรศัพท์: ๐๖๔๐๔๘๙๐๓๗ Line ID: -

นายอำนาจ นະຣົນຮ໌ จังหวัด:สกลนคร โทรศัพท์: ๐๖๒๐๙๐๐๔๐๐ Line ID: -	นายประสงค์ ສຸຣາສາ จังหวัด:สกลนคร โทรศัพท์: ๐๘๐๓๐๙๒๙๙๐ Line ID: -
นายวีระพล ພາວອນ จังหวัด:ขอนแก่น โทรศัพท์: ๐๘๒๘๕๙๔๕๔๔ Line ID: -	นายณรากร ປະດິບຸຣຸກສ จังหวัด:ขอนแก่น โทรศัพท์: ๐๘๘๘๘๘๔๔๒๓ Line ID: -
นายสม ອັມມະໄຕ จังหวัด:มหาสารคาม โทรศัพท์: ๐๘๓๔๐๘๔๔๐๓ Line ID: -	นายแรมศักดิ์ ສກຸລຊົງ จังหวัด:กาฬสินธุ์ โทรศัพท์: ๐๖๕๒๙๔๔๔๔ Line ID: -
นายรณภพ ໂພຣ໌ທາ จังหวัด:กาฬสินธุ์ โทรศัพท์: ๐๙๔๐๕๐๘๔๐๘ Line ID: -	นายประมวล ຫລ້າໂພນທັນ จังหวัด:ร้อยเอ็ด โทรศัพท์: ๐๘๕๔๕๔๒๘๗๘ Line ID: -
นายดวงจันทร์ ພາສຳໂກນ จังหวัด:ร้อยเอ็ด โทรศัพท์: ๐๙๔๒๒๐๐๐๓๐ Line ID: -	นายจำลอง ໂສມສຸຣ໌ จังหวัด:มุกดาหาร โทรศัพท์: ๐๘๘๓๐๓๔๐๔๓ Line ID: -
นายสีทา ມະຄຸລແກ້ວ จังหวัด:อุบลราชธานี โทรศัพท์: ๐๘๓๓๐๖๕๐๖๕ Line ID: -	นายธีรภัทร ດຣຸນຟິນຮ໌ จังหวัด:อุบลราชธานี โทรศัพท์: ๐๙๓๓๕๘๘๒๐๐ Line ID: armmy-๒๕๔๐

นายเด่น บุญบุล จังหวัดอำนาจเจริญ โทรศัพท์: ๐๖๔๓๔๐๒๔๕ Line ID: -	นายศักดิ์ระพี แสนโก จังหวัดอำนาจเจริญ โทรศัพท์: ๐๘๙๖๘๐๔๒๔๗ Line ID: -
นายวิชัย เวฬุณารักษ์ จังหวัดยโสธร โทรศัพท์: ๐๘๐๓๔๔๘๗๘ Line ID: -	จ.ส.ต.เทพราช สุดาชาติ จังหวัดศรีสะเกษ โทรศัพท์: ๐๖๔๕๐๗๔๕๓๙ Line ID: hemb๕๐๙
นายเวสสันดร กบิโก จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์: ๐๘๙๘๔๔๐๗๓ Line ID: -	นายทวิส แต่นงาม จังหวัดสุรินทร์ โทรศัพท์: ๐๘๖๘๐๐๙๒๓๐ Line ID: -
นายบุญช่วย สุพินา จังหวัดสุรินทร์ โทรศัพท์: ๐๖๒๐๙๐๐๔๐๐ Line ID: -	นายสงบ ศรประสิทธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ โทรศัพท์: ๐๘๔๘๒๓๔๓๐๐ Line ID: -
นายสนอง เป่าชุมแสง จังหวัดบุรีรัมย์ โทรศัพท์: ๐๘๐๙๖๐๙๙๗๙ Line ID: -	นายชัยวัตร ชินรัตน์ จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์: ๐๙๒๒๘๔๙๔๐๙ Line ID: ๐๙๒๒๘๔๙๔๐๙
นายศิริศักดิ์ ศีลกุล จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์: ๐๘๙๖๘๒๒๒๐๘ Line ID: ๐๘๙๖๘๒๒๒๐๘	นายตระกูล สว่างอารมณ์ จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์: ๐๘๐๘๐๔๒๐๕ Line ID: -

นายพนม โพนพิมาย จังหวัด:ระยอง โทรศัพท์: ๐๘๐๐๐๗๓๙๐ Line ID: -	นายวรงค์ มีมงคล จังหวัด:ระยอง โทรศัพท์: ๐๘๙๖๔๐๔๓๓๙ Line ID: -
นายเซ่ง วงษ์ทอง จังหวัด:ตราด โทรศัพท์: ๐๘๙๙๓๔๐๙๙๘ Line ID: -	นายทรงยศ สุทธาวาส จังหวัด:ตราด โทรศัพท์: ๐๘๐๙๔๙๙๔๒๘ Line ID: -
นายทองย้อย โฆฏ จังหวัด:ปราจีนบุรี โทรศัพท์: ๐๘๔๓๔๘๘๗๐๒ Line ID: -	นายพิศมัย ท่าบ่อ จังหวัด:ปราจีนบุรี โทรศัพท์: ๐๘๔๘๓๓๐๓๒ Line ID: -
นายสุริยา อร่ามเรือง จังหวัด:สระแก้ว โทรศัพท์: ๐๘๒๒๐๐๔๗๔๐ Line ID: -	นายสมพงษ์ สอนน้อย จังหวัด:นครนายก โทรศัพท์: ๐๘๐๐๗๐๓๐๗๐ Line ID: -
ว่าที่ร้อยตรีณัฐพงษ์ แก่นไผ่เต็ด จังหวัด:นครนายก โทรศัพท์: ๐๘๙๙๓๐๙๙๓๓ Line ID: ๐๘๙๙๓๐๙๙๓๓	นายนิกร กรัณย์ประสาน จังหวัด:ฉะเชิงเทรา โทรศัพท์: ๐๘๖๐๙๐๕๘๙ Line ID: -
นายสมร บุษจัตต์ จังหวัด:ฉะเชิงเทรา โทรศัพท์: ๐๘๙๙๓๐๙๘๘๐ Line ID: ๐๘๙๙๓๐๙๘๘๐	นายสุชิน พลขันธ์ จังหวัด:ราชบุรี โทรศัพท์: ๐๘๖๐๗๕๐๖๐๘ Line ID: -

นายบพดล พลบูรณ์ จังหวัด:ราชบุรี โทรศัพท์: ๐๙๔๐๗๘๖๐๒ Line ID: -	นายเด่นยั่ว วชิรพันธ์วิชาญ จังหวัด:กาญจนบุรี โทรศัพท์: ๐๘๙๕๕๐๗๗๖๐ Line ID: -
นายแสงธรรม ขุนพิทักษ์ จังหวัด:กาญจนบุรี โทรศัพท์: ๐๖๔๙๔๓๓๓๓ Line ID: -	นายหน่วย บุญสี จังหวัด:กาญจนบุรี โทรศัพท์: ๐๘๘๙๐๗๔๖๘๖ Line ID: -
นายชุม นันท จังหวัด:สุพรรณบุรี โทรศัพท์: ๐๙๖๓๓๕๔๔๔๔ Line ID: -	นายสุนทร พรหมทอง จังหวัด:สุพรรณบุรี โทรศัพท์: ๐๘๙๕๓๗๗๔๘๓ Line ID: -
นายฉันท อัครสกุลบุญญ จังหวัด:เพชรบุรี โทรศัพท์: ๐๘๙๕๔๖๐๐๖ Line ID: -	นายบุญเลิศ เต็มคอน จังหวัด:เพชรบุรี โทรศัพท์: ๐๘๙๕๐๐๘๐๖ Line ID: -
นายปราโมทย์ สิม์สาร จังหวัด:ประจวบคีรีขันธ์ โทรศัพท์: ๐๙๔๘๖๘๖๘๙ Line ID: ๐๙๔๘๖๘๖๘๙	นายธนวัฒน์ ปรางาม จังหวัด:ประจวบคีรีขันธ์ โทรศัพท์: ๐๙๖๒๙๕๘๔๙ Line ID: -
นายภิรมย์ รักเพชร จังหวัด:สุราษฎร์ธานี โทรศัพท์: ๐๙๓๕๗๐๓๗๗ Line ID: -	นายวิฑูรย์ พรหมเช่ม จังหวัด:สุราษฎร์ธานี โทรศัพท์: ๐๖๐๖๕๖๙๔๕๗ Line ID: -

นายารุณ จันทบุรณ จังหวัด:ระบอง โทรศัพท์: ๐๘๔๘๔๔๔๘๐ Line ID: -	นางสุภากรณ พันธ์สนิท จังหวัด:นครศรีธรรมราช โทรศัพท์: ๐๘๖๖๗๗๘๘๔ Line ID: -
นายบุญเลิศ พันธ์สนิท จังหวัด:นครศรีธรรมราช โทรศัพท์: ๐๙๓๐๕๕๘๘๔ Line ID: -	นายสมหมาย หมาดกั๊ จังหวัด:ตรัง โทรศัพท์: ๐๘๐๗๗๖๗๗๗ Line ID: -
นายกฤษฎา อุทัย จังหวัด:ตรัง โทรศัพท์: ๐๘๙๔๗๗๗๗๗ Line ID: -	นายเจริญสิงห์ ชนะสิทธิ์ จังหวัด:พัทลุง โทรศัพท์: ๐๘๔๙๖๖๖๖๖ Line ID: -
นายสมคิด เขมทอง จังหวัด:สุราษฎร์ธานี โทรศัพท์: ๐๖๕๖๗๖๕๖๖ Line ID: -	นายสิริศักดิ์ เตาตระกูลไพศาล จังหวัด:ระบอง โทรศัพท์: ๐๘๗๘๔๔๖๖๖ Line ID: -
นายมนตร ชาวสอาด จังหวัด:กระบี่ โทรศัพท์: ๐๘๐๗๗๐๔๘๐๙ Line ID: -	นายศิริกร พลายชนะ จังหวัด:กระบี่ โทรศัพท์: ๐๘๐๐๔๖๖๖๖๖ Line ID: -
นายกิตติพงษ์ คณบุตร จังหวัด:พังงา โทรศัพท์: ๐๘๖๖๗๗๗๗๗ Line ID: ktp๐๔๐๓	นายวินัย ชิดเชีย จังหวัด:ภูเก็ต โทรศัพท์: ๐๘๓๐๗๗๗๗๗๗ Line ID: ๐๘๓๐๗๗๗๗๗๗

นายการุณ คุณลักษณะ จังหวัดภูเก็ต โทรศัพท์: ๐๘๗๒๘๐๙๓๗ Line ID: -	นายบุญมี ยอดแก้ว จังหวัดภูเก็ต โทรศัพท์: ๐๙๘๗๐๙๐๗๓๓ Line ID: -
นายหมัดดา หนูหมาน จังหวัดสงขลา โทรศัพท์: ๐๘๙๕๙๖๔๔๓๒ Line ID: ๐๙๙๓๖๓๕๕๔๓	นายวิรัตน์ จิตรสวัสดิ์ จังหวัดสงขลา โทรศัพท์: ๐๘๐๐๙๗๒๒๓๐ Line ID: -
นายเติมศักดิ์ กูรัมย์ จังหวัดสตูล โทรศัพท์: ๐๘๐๓๗๘๐๔๓๔ Line ID: termkl๖๕๐๖	นายสหัส เหมสลาหมาด จังหวัดสตูล โทรศัพท์: ๐๘๙๙๗๗๔๖๔ Line ID: -
นายชะอ้อน บัวแหลม จังหวัดปัตตานี โทรศัพท์: ๐๘๙๕๙๖๔๔๓๒ Line ID: -	นายรุสมานต์ ดอนอ จังหวัดปัตตานี โทรศัพท์: ๐๘๐๗๐๖๐๖๙๐ Line ID: -
นายมะซี มะเกษง จังหวัดบราฮิรา โทรศัพท์: ๐๘๐๐๙๘๐๗๓๗ Line ID: -	นายมะอะอูม็อริ ยุณี จังหวัดบราฮิรา โทรศัพท์: ๐๘๖๒๙๐๘๐๕๔ Line ID: -
นายกมล ศรีจันทร์มา จังหวัดยะลา โทรศัพท์: ๐๘๙๖๙๗๐๕๗๘ Line ID: kamon	นายแซมซูดิง เซ็ง จังหวัดยะลา โทรศัพท์: ๐๘๖๘๖๖๘๗๖๖ Line ID: -

นายสุรศักดิ์ เฮียตบุตร จังหวัดกระบี่ โทรศัพท์: ๐๘๐๒๓๓๒๖๔๑ Line ID: -		นายนิรัตน์ ปะที จังหวัดภูเก็ต โทรศัพท์: ๐๘๐๔๗๘๔๐๖๓ Line ID: -	
นายวิชัย ไชยโชติ จังหวัดลพบุรี โทรศัพท์: ๐๘๐๐๐๔๕๐๐๖ Line ID: -		นางณัฏฐมนกกาญจน์ ดอกเพชร จังหวัดแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์: ๐๘๘๔๓๔๐๗๐๑ Line ID: -	
นางจันแรม ธินุล จังหวัดชัยภูมิ โทรศัพท์: ๐๔๖๐๓๐๐๓๗๔ Line ID: -		นางปราณี ตามแก้ว จังหวัดพัทลุง โทรศัพท์: ๐๔๐๐๕๗๔๐๐๗ Line ID: -	
นางวันเพ็ญ ธน์ไพศาล จังหวัดสิงห์บุรี โทรศัพท์: ๐๔๐๖๔๒๓๗๕๗ Line ID: -		นางสมัยมาศ จินดาการ จังหวัดเลย โทรศัพท์: ๐๘๖๐๐๓๔๔๕๗ Line ID: -	
นางสุมาลี แก้วกันหา จังหวัดเลย โทรศัพท์: ๐๘๔๗๔๔๓๓๖๐ Line ID: -		นางสุภาพร คำมงคล จังหวัดอุดรธานี โทรศัพท์: ๐๘๓๔๘๔๓๐๔๖ Line ID: -	
นางสุปราณี ภาคิพนธ์ จังหวัดมหาสารคาม โทรศัพท์: ๐๔๔๐๓๒๔๐๓ Line ID: -		นายสุภาพร ผิวเหลือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โทรศัพท์: ๐๘๐๐๕๖๖๐๘๖ Line ID: ๘๐๐๕๖๖๐๘๖	

นางสาวสมพร จันทร์โหล จังหวัด: ศรีสะเกษ โทรศัพท์: ๐๙๗๐๒๖๗๑๔๙ Line ID: -	นางรัตนา กบิโก จังหวัด: นครราชสีมา โทรศัพท์: ๐๙๕๐๑๙๗๐๖๓ Line ID: -
นางสาวสุจิตรา ทองอยู่ จังหวัด: ชลบุรี โทรศัพท์: ๐๙๐๙๔๗๓๔๕๑ Line ID: -	นางสาวกัญญา ฤชิตา จังหวัด: จันทบุรี โทรศัพท์: ๐๘๐๐๓๖๙๒๔ Line ID: -
นางสมใจ กุสุย จังหวัด: จันทบุรี โทรศัพท์: ๐๙๕๖๗๔๖๕๔ Line ID: -	นางสมพร พานิต จังหวัด: กาญจนบุรี โทรศัพท์: ๐๘๐๙๔๓๖๐๘ Line ID: ๐๘๐๙๔๓๖๐๘
นายสุพจน์ เก็บเกียรติวั จังหวัด: ชุมพร โทรศัพท์: - Line ID: -	นายประทีป รักศรี จังหวัด: ชุมพร โทรศัพท์: ๐๘๙๘๗๕๗๖๗๔ Line ID: -
นายพัฒนา พรหมเผ่า จังหวัด: สระแก้ว โทรศัพท์: ๐๘๗๐๘๗๐๐๕๙ Line ID: -	

เจ้าหน้าที่

นายผาญ สิทธิกัน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 (เชียงใหม่) โทรศัพท์: 0649983983 Line ID: -	นายชัยวัฒน์ ฟูมพวง สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 (ชัยนาท) โทรศัพท์: 0818841472 Line ID: -
นายทรงศักดิ์ กิตติธารณ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง) โทรศัพท์: 0833209118 Line ID: -	นายจิระ ทรงพุ่ม สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก) โทรศัพท์: 0813248520 Line ID: khundong51
นายสุรชาติ บุญวัฒนิษฐ์ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 5 (สระบุรี) โทรศัพท์: 0867627641 Line ID: -	นายสุทัศน์ เจริญดี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี) โทรศัพท์: 0819652302 Line ID: -
นายประจัน ดาวงษ์ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 (ขอนแก่น) โทรศัพท์: 0828444495 Line ID: prajun	นายมนตรี มะสิงทอง สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 8 (นครราชสีมา) โทรศัพท์: 0641924519 Line ID: -
นายชวินทวัฏ ชื่นแก้ว สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 9 (ชลบุรี) โทรศัพท์: 0819404241 Line ID: -	นายประทีป เอกฉันท สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 10 (ราชบุรี) โทรศัพท์: 0871129026 Line ID: -
นายอนุพงษ์ เรียบำธัสศิลป สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 11 (สุราษฎร์ธานี) โทรศัพท์: 0818927305 Line ID: anupong45	นายมารยาท กันเทียม สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 12 (นครศรีธรรมราช) โทรศัพท์: 0935781315 Line ID: 0935781315

นายไพโรจน์ นัครา สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 13 (สงขลา) โทรศัพท์: 0897326221 Line ID: 0897326221	นายบุญกุล อุ่นไกรบัต สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน โทรศัพท์: 0819529711 Line ID: 0918594588
นายมานะ จิตฤกษ์ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สาขาแพร่ โทรศัพท์: 0885479686 Line ID: -	นายจิตรพล ไทยภักดี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 สาขาพิษณุโลก โทรศัพท์: 0812610519 Line ID: 2610519
นายเดชา สมบัติ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 สาขานครสวรรค์ โทรศัพท์: 0814515774 Line ID: -	นายวิระชัย แบบุนทด สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 สาขานครพนม โทรศัพท์: 0817080587 Line ID: virachai708058725077
นายวีระ อมรศักดิ์ชัย สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 สาขาอุบลราชธานี โทรศัพท์: 0818770139 Line ID: amornsakchai	นายบุญนาค รัตนมนตรี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 9 สาขาปราจีนบุรี โทรศัพท์: 0861447685 Line ID: -
นายสุดไ้ บุตรแดง สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 10 สาขาเพชรบุรี โทรศัพท์: 0817366480 Line ID: -	นายปลิว ชุมแดง สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 13 สาขานราธิวาส โทรศัพท์: 0817489955 Line ID: -
นายราชนทร์ กุ่มมะภูติ ศูนย์ป่าไม้เชียงใหม่ โทรศัพท์: 0966591945 Line ID: -	นายมนตรี ปลุกปัญญา ศูนย์ป่าไม้ลำพูน โทรศัพท์: 0897590937 Line ID: -

นายยุพล ภาคธรณ ศูนย์ป่าไม้ชัยนาท โทรศัพท์: 0813796087 Line ID: -		นายชลธร ชุมภู ศูนย์ป่าไม้พะเยา โทรศัพท์: 0891063505 Line ID: 0891063505	
นายอัครชัย ธาตุ ศูนย์ป่าไม้ลำปาง โทรศัพท์: 0819517984 Line ID: -		นายศัญญา แก้วธรรมานุ ศูนย์ป่าไม้อุดรธานี โทรศัพท์: 0819714971 Line ID: sanya59	
นายชัยรัตน์ แสงปาน ศูนย์ป่าไม้แพร่ โทรศัพท์: 0819713855 Line ID: -		นายชาติชาย สมวงษ์อินทร์ ศูนย์ป่าไม้บ่าน โทรศัพท์: 0904599919 Line ID: -	
นายสมศักดิ์ ตะเภา ศูนย์ป่าไม้ตาก โทรศัพท์: 0818587769 Line ID: ker4836		นายชาติชาย ชินบาน ศูนย์ป่าไม้สุโขทัย โทรศัพท์: 0896399090 Line ID: -	
นายเสน่ห์ บวลสี ศูนย์ป่าไม้กำแพงเพชร โทรศัพท์: 0923384185 Line ID: -		นายวีระ ระบอบ ศูนย์ป่าไม้นครสวรรค์ โทรศัพท์: 0988291951 Line ID: -	
นายสุชาติ พงศ์เศรษฐ ศูนย์ป่าไม้อุทัยธานี โทรศัพท์: 0881458475 Line ID: -		นายวิชัย แต่โฮ ศูนย์ป่าไม้พิจิตร โทรศัพท์: 0899608261 Line ID: -	

นายสมบุญ จำปาอุป ศูนย์ป่าไม้พิษณุโลก โทรศัพท์: 0819982895 Line ID: 081-998-2895	นายพยนต์ เรืองระยนต์ ศูนย์ป่าไม้เพชรบูรณ์ โทรศัพท์: 0848160822 Line ID: poyon2515
นายวิรัตน์ ด้วงบัว ศูนย์ป่าไม้สระบุรี โทรศัพท์: 0896396091 Line ID: 062656583	นายสยาม สระ ศูนย์ป่าไม้ลพบุรี โทรศัพท์: 0871186446 Line ID: -
นายชัยนา ภูเพชร ศูนย์ป่าไม้สิงห์บุรี โทรศัพท์: 0897419006 Line ID: forestry34	นายอิสรา บุราโส ศูนย์ป่าไม้อุดรธานี โทรศัพท์: 0866311108 Line ID: 0866311108
นายวีระศักดิ์ ประสาสน์ ศูนย์ป่าไม้เลย โทรศัพท์: 0872316739 Line ID: -	นายชัชวาล เชื้อสุวรรณ ศูนย์ป่าไม้หนองคาย โทรศัพท์: 0818720816 Line ID: chatchawane
นายกานู แก้วม่วง ศูนย์ป่าไม้บึงกาฬ โทรศัพท์: 0952326262 Line ID: 0836730595	นายนราธร คำอาชา ศูนย์ป่าไม้หนองบัวลำภู โทรศัพท์: 0955926904 Line ID: 095-592-6904
นายศีกษาพร สุนทรเทศ ศูนย์ป่าไม้นครพนม โทรศัพท์: 0951682744 Line ID: 095-168-2744	นายชูชาติ เทพสุต ศูนย์ป่าไม้กลนคร โทรศัพท์: 0973012970 Line ID: chuchate25

นายกิตติศักดิ์ ปัทม ศูนย์ป่าไม้มหาสารคาม โทรศัพท์: 0817684752 Line ID: -		นายเอกชัย แก้วบุญใส ศูนย์ป่าไม้กาฬสินธุ์ โทรศัพท์: 0925589383 Line ID: -	
นายประนม รัชนีกร ศูนย์ป่าไม้ภูพาน โทรศัพท์: 0804427761 Line ID: 0951702668		นายกมล สุทธศรี ศูนย์ป่าไม้อุบลราชธานี โทรศัพท์: 0809585355 Line ID: -	
นายณพพลวรรณ โสมนวัตร ศูนย์ป่าไม้อำนาจเจริญ โทรศัพท์: 0629939525 Line ID: 0629939525		นายชาญณรงค์ เพชรดี ศูนย์ป่าไม้ยโสธร โทรศัพท์: 0850179140 Line ID: chan9293	
นายชวน ธีรุตม์อุดม ศูนย์ป่าไม้ศรีสะเกษ โทรศัพท์: 0817253166 Line ID: 0817253166		นายธีรศักดิ์ คำทวิ ศูนย์ป่าไม้นครราชสีมา โทรศัพท์: 0818776290 Line ID: -	
นายเอนก เกษมวาท ศูนย์ป่าไม้สุรินทร์ โทรศัพท์: 0645852867 Line ID: -		นายสุพบ เทือกทอง ศูนย์ป่าไม้บุรีรัมย์ โทรศัพท์: 0918325765 Line ID: suphub23	
นายประสิทธิ์ ใสบุญกร ศูนย์ป่าไม้ชัยภูมิ โทรศัพท์: 0897220406 Line ID: -		นายสาเย็นท์ ศักดิ์ศรีวัฒนา ศูนย์ป่าไม้ชลบุรี โทรศัพท์: 0980165949 Line ID: 0898315171	

นายอนุชาติ ภิญโญ ศูนย์ป่าไม้ระยอง โทรศัพท์: 0817625416 Line ID: 081-762-5416	นายประติษฐ์ เปรมไผ่ ศูนย์ป่าไม้จันทบุรี โทรศัพท์: 0645852875 Line ID: pdpj_08
นายนิรมิตร ธรรมสโร ศูนย์ป่าไม้ตราด โทรศัพท์: 0895126158 Line ID: -	นายสมชาย จิตสงวน ศูนย์ป่าไม้ปราจีนบุรี โทรศัพท์: 0818657868 Line ID: -
นายอดิศักดิ์ พรรณสาร ศูนย์ป่าไม้สระแก้ว โทรศัพท์: 0879070896 Line ID: 087-907-0896	นายพงศ์พีระ วงศ์คำสือ ศูนย์ป่าไม้นครนายก โทรศัพท์: 0882291888 Line ID: -
นายพัฒนะ ศรัณย์ ศูนย์ป่าไม้ราชบุรี โทรศัพท์: 0818803495 Line ID: 081-880-3495	นายสรศักดิ์ จันทร์สว่าง ศูนย์ป่าไม้กาญจนบุรี โทรศัพท์: 0816864614 Line ID: -
นายสืบพงศ์ บัวแก้ว ศูนย์ป่าไม้เพชรบุรี โทรศัพท์: 0924291824 Line ID: -	นายบุญฤกษ์ ลัมฉุน ศูนย์ป่าไม้ประจวบคีรีขันธ์ โทรศัพท์: 0867990091 Line ID: -
นายเกริก ทงษ์เกียรติ ศูนย์ป่าไม้สุราษฎร์ธานี โทรศัพท์: 0818915714 Line ID: kreetha25	นายสมชาย ชวนกูเปีย ศูนย์ป่าไม้ชุมพร โทรศัพท์: 0898741623 Line ID: -

นายวิจิตร เกิดสม ศูนย์ป่าไม้ระนอง โทรศัพท์: 0816074959 Line ID: -	นายพงษ์ณภัทร ปลอดชูแก้ว ศูนย์ป่าไม้นครศรีธรรมราช โทรศัพท์: 0866868492 Line ID: -
นายประกอบ ทองเต็ม ศูนย์ป่าไม้ตรัง โทรศัพท์: 0862826547 Line ID: 086-282-6547	นายสมยศ บาทชื่น ศูนย์ป่าไม้พังงา โทรศัพท์: 0897353105 Line ID: -
นายทรงพล สงัด ศูนย์ป่าไม้กระบี่ โทรศัพท์: 0885638852 Line ID: -	นายเกียรติศักดิ์ เพชรสกุลวงศ์ ศูนย์ป่าไม้พังงา โทรศัพท์: 0864837781 Line ID: -
นายไพศาล หนูพิชัย ศูนย์ป่าไม้ภูเก็ต โทรศัพท์: 0898793399 Line ID: -	นายชาญชัย ภักดีดาภาพ ศูนย์ป่าไม้สงขลา โทรศัพท์: 0870091539 Line ID: 0870091539
นายกิตติเชษฐ์ รอดแก้ว ศูนย์ป่าไม้สตูล โทรศัพท์: 0950376161 Line ID: panyo9898	นายฐานะ จิตต์มั่น ศูนย์ป่าไม้ปัตตานี โทรศัพท์: 0841833610 Line ID: -
นางสาวพรทิพย์ ชัยเขต ศูนย์ป่าไม้ชัยนาท โทรศัพท์: 0867736729 Line ID: -	นางสาวนฤมล บุษเปสียง ศูนย์ป่าไม้ฉะเชิงเทรา โทรศัพท์: 0863898363 Line ID: -

นางสาวสมใจ ผดุงกิจ ศูนย์ป่าไม้ร้อยเอ็ด โทรศัพท์: 0823142532 Line ID: 0823142532	นางदानนกา กาหลง ศูนย์ป่าไม้สุพรรณบุรี โทรศัพท์: 0895481588 Line ID: -
นางสาวกนิกรณ พรบสี ศูนย์ป่าไม้ขอนแก่น โทรศัพท์: 0869280182 Line ID: 0810406335	